

ONLINE STAGEBEGELEIDING IN DE PRAKTIJK

Auteurs	Esther van der Stappen (Avans Hogeschool – Lectoraat Digitale Didactiek & Hogeschool Utrecht – Lectoraat Betekenisvol Digitaal Innoveren), Ellen de Kwant (Hogeschool Utrecht - Teaching & Learning Network en Instituut voor Bewegingsstudies) Machiel Bouwmans (Hogeschool Utrecht – Lectoraat Beroepsonderwijs)
Met dank aan	Liesbeth Baartman, Patricia Brouwer en Herman Paskamp
Versie	1.0
Datum	17 juni 2021

Managementsamenvatting

In dit rapport beschrijven we de opzet en de uitkomsten van de evaluatie van het project Online Stagebegeleiding dat is uitgevoerd vanuit de Stimuleringsregeling Open en Online Onderwijs (projectcode O019-03). Het project had als doel om kennis te ontwikkelen over hoe online stagebegeleiding kan worden ingezet ter verrijking van werkpleklers in het hoger onderwijs. De conclusies en de daarop gebaseerde aanbevelingen presenteren wij in dit rapport met als doel de opgedane inzichten beschikbaar en inzichtelijk te maken voor geïnteresseerden in online onderwijs, stagebegeleiding of onderwijsinnovatie in het algemeen.

Uit onderzoek blijkt dat goede begeleiding cruciaal is voor het succes van werkpleklers. Docenten zijn echter grotendeels niet op de werkplek aanwezig en hebben vaak (zeer) beperkte tijd om hun stagiairs te begeleiden. Daarbij is het voor studenten vaak moeilijk om hun leerproces op de stage te reguleren. In het project hebben wij de reeds bestaande Stage-App uitgebreid met functionaliteit voor docenten ter ondersteuning van de stagebegeleiding en hebben we deze ingezet in drie pilots. Via een mixed-method ex post evaluatie hebben wij de volgende twee onderzoeksvragen beantwoord:

1. Hoe is de pilot met stagebegeleiding ondersteund door de stage-app ervaren door deelnemende stagiairs en begeleiders?
2. Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

We hebben data verzameld via twee online vragenlijsten, één voor studenten en één voor docenten, waarvan we de uitkomsten kwantitatief hebben geanalyseerd. Daarna hebben we zeven focusgroepen gehouden waar in totaal vier studenten en zeven docenten aan deelnamen en waarbij alle domeinen waren vertegenwoordigd. De gespreksverslagen van de focusgroepen hebben we gecodeerd en geanalyseerd aan de hand van een cyclisch vier-fasen model voor stagebegeleiding.

We hebben bij drie hbo-opleidingen uit verschillende domeinen pilots uitgevoerd: de drie opleidingen leiden studenten op tot professionals in de domeinen Techniek, Gezondheidszorg en Onderwijs. In totaal zijn 354 studenten benaderd voor deelname aan de pilots. Daarvan hebben er 132 de app minstens één keer gebruikt. Van deze groep hebben er 44 studenten de online vragenlijst ingevuld en hebben er vier deelgenomen aan een focusgroep. In totaal zijn er 56 docenten benaderd voor deelname aan de pilots, daarvan hebben er 39 de app gebruikt en 19 hebben de online vragenlijst ingevuld.

Bekeken vanuit de fases van het cyclisch begeleidingsmodel voor (online) stagebegeleiding, blijkt dat de meeste studenten de cyclus niet afmaken, maar 'blijven hangen' in fase 1 of 2. De functionaliteiten en inzichten die de Stage-App biedt worden door een meerderheid van de deelnemers niet gebruikt om het leer- en begeleidingsproces bij te sturen. Deels lijkt een verklaring daarvoor dat veel studenten en docenten de meerwaarde van de Stage-App niet herkennen, mede omdat men in de basis tevreden is met de huidige situatie. Opvallend hierbij is wel dat studenten vaak aangeven al in voldoende mate in staat te zijn tot reflectie op het leerproces, terwijl enkele docenten aangeven dat dit volgens hen vaak problematisch is en veel inzet van hun kant kost. Bovendien bleek de Stage-App niet altijd als gebruiksvriendelijk te worden ervaren, waardoor deelnemers reeds afhaakten in fase 1 of 2. De evaluatie heeft een aantal technische verbeterpunten die verholpen dienen te worden voor een betere gebruikerservaring.

Het herkennen van de meerwaarde die het gebruik van de Stage-App kan hebben, blijkt een voorwaarde voor succes. Die studenten en docenten die namelijk wel fase 3 of 4 met de app doorlopen, zijn hier heel tevreden over en zien de meerwaarde van de Stage-App voor hun

leerproces. Daarbij is het delen van informatie via de app zelf niet veel gebruikt, maar werd deze informatie wel gebruikt om invulling aan de begeleiding te geven buiten de app om (via online of face-to-face begeleidingsgesprekken). Wij vermoeden dat door het werken op afstand studenten en begeleiders (meer dan bij de start van het project) al online communicatiekanalen hadden geadopteerd waardoor er weinig meerwaarde meer zat in de communicatiefunctie in de Stage-App zelf.

De technische werking van de app en de gebruiksvriendelijkheid daarvan waren voor een deel van de participanten belemmerend. Ook werd de (beperkte) aansluiting op de eisen vanuit de opleiding genoemd als belemmerende factor. Tegelijkertijd werden door anderen dezelfde factoren benoemd als bevorderende factor. Door zowel studenten als docenten werden als andere bevorderende factoren genoemd: de studievoordigheden van de student, de didactische vaardigheden van de docent en het leerklimaat op de werkplek. Door de participanten zijn ook verschillende verbeterpunten genoemd, zoals de doorontwikkeling van de app om bugs te verhelpen en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen en er werden verschillende manieren gesuggereerd om de inbedding in het onderwijs te verbeteren.

Tenslotte concluderen we dat pilots opzetten en praktijkgericht onderzoek uitvoeren erg moeilijk bleek tijdens de Covid-19 pandemie. Het werken op afstand heeft persoonlijke afstemming met betrokkenen erg bemoeilijkt. Informele gesprekken en 'de wandelgangen' dragen bij aan draagvlak voor deelname aan het project en hebben we in dit project moeten ontberen. Extra inspanningen hebben geleid tot de aantallen deelnemers en de conclusies zoals in dit rapport zijn beschreven.

Op basis van de bovenstaande conclusies en aanbevelingen, kunnen we de volgende aanbevelingen formuleren voor zowel opleidingen waar stages onderdeel van zijn als voor onderwijsinnovators en onderzoekers op deze thematiek:

- Bespreek in het team van stagedocenten hoe in de stagebegeleiding aandacht wordt besteed aan het leerproces op de werkplek, de mate waarin de student hiervan bewust is en de reflectievaardigheden van de student. Het kan raadzaam zijn om de Stage-App expliciet onderdeel te maken van de stagebegeleiding omdat de informatie uit de app het gesprek tussen student en docent over het leren en de ontwikkeling van zelfregulerend leren kan ondersteunen.
- De meerwaarde van de Stage-App lijkt niet zozeer in de communicatiefunctie te zitten, maar wel in de informatie over het leerproces en de reflectie-ondersteuning. Wanneer docenten tijdens begeleidingsmomenten actief vragen naar het gebruik van de Stage-App, kan de meerwaarde benut worden door een effectieve inbedding van de app in het begeleidingsproces. De manier waarop dit het beste kan worden ingericht, hoe een dergelijk begeleidingsproces er dan uit ziet en welke vaardigheden docenten daar voor nodig hebben, zouden interessante onderwerpen zijn voor vervolgonderzoek.
- Onderwijsinnovatie in tijden van lockdown is extra moeilijk vanwege het werken op afstand. Het is dan verstandig om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande ontwikkelingen en processen zodat je zo min mogelijk zelf hoeft te organiseren qua activiteiten en werving van deelnemers.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
2	Theoretisch Kader	7
2.1	Kwaliteit van (online) stagebegeleiding	7
2.2	Didactiek van (online) stagebegeleiding	8
2.3	Ontwerp Stage-App en Didactiek Online Stagebegeleiding	9
3	Opzet van de evaluatie	10
3.1	Onderzoeksvragen	10
3.2	Context van de drie pilots	10
3.2.1	Context Techniek	12
3.2.2	Context Gezondheidszorg	13
3.2.3	Context Onderwijs	14
3.3	Methodologie	14
3.3.1	Participanten en selectie	15
3.3.2	Instrumenten en werkwijze	15
3.3.3	Data-analyse	16
4	Resultaten	17
4.1	Ervaringen van stagiairs en begeleiders met de pilot van de stage-app	17
4.1.1	Fase 1: Verwachtingen over leren en begeleiden	17
4.1.2	Fase 2: Stagiair werkt, leert en communiceert	21
4.1.3	Fase 3: De docent analyseert en interpreteert	23
4.1.4	Fase 4: Docent & stagiair communiceren over leerproces	24
4.2	Succesfactoren en verbeterpunten voor online stagebegeleiding	26
5	Conclusies en discussie	30
6	Aanbevelingen	32
7	Literatuur	33
Bijlage 1:	Survey Studenten	35
Bijlage 2:	Survey Stagebegeleiders	39
Bijlage 3:	Toestemmingsformulier deelnemers focusgroep	42
Bijlage 4:	TOPIC-list Studenten	43
Bijlage 5:	TOPIC-list Stagebegeleiders	45
Bijlage 6:	Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens stagiairs	47
Bijlage 7:	Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens docenten	50

Lijst met figuren

Figuur 1: Kwaliteit van begeleiding van werkpleklers (gebaseerd op (Zitter, 2016)).	7
Figuur 2: Cyclisch begeleidingsproces voor werkpleklers (aangepast van (Gulikers & Baartman, 2017)).	8
Figuur 3: Generieke fasering van het stageproces.	11
Figuur 4: Verschillen in voorkennis tussen studenten Techniek en Onderwijs.	18
Figuur 5: Gebruik van de Stage-App door studenten (N=44).	18
Figuur 6: SUS score voor de Stage-App volgens studenten (N=42).	19
Figuur 7: Opbrengsten gebruik Stage-App volgens studenten (N=42).	21
Figuur 8: Belemmerende en bevorderende factoren – Perspectief studenten (N=44).	26
Figuur 9: Belemmerende en bevorderende factoren – Perspectief stagedocenten (N=19).	27

Lijst met tabellen

Tabel 1: Ontwerpproposities voor online stagebegeleiding, geformuleerd volgens de CIMO-logica (Denyer et al, 2008).	9
Tabel 2: Totaaloverzicht verschillen tussen de contexten.	11
Tabel 3: Overzicht participanten van de evaluatie.	15
Tabel 4: Bij de start van deze stage... (N=44, in percentages).	17
Tabel 5: Gebruiksgemak volgens studenten (N=42, in percentages).	20
Tabel 6: Delen van leerproces – perspectief stagiairs.	23
Tabel 7: Delen van leerproces – perspectief begeleiders.	23
Tabel 8: Door via de Stage-App informatie te delen en vragen te stellen aan mijn stagedocent... (N=10)	24
Tabel 9: Doordat mijn stagiairs informatie met mij delen uit de Stage-App... (N=4).	24
Tabel 10: Door via de Stage-App informatie te delen en vragen te stellen aan mijn stagedocent... (N=10) ...	25
Tabel 11: Doordat mijn stagiairs informatie met mij delen uit de Stage-App... (N=4).	25

1 Inleiding

In dit rapport beschrijven we de opzet en de uitkomsten van de evaluatie van het project Online Stagebegeleiding dat is uitgevoerd vanuit de SURF Stimuleringsregeling Open Online Onderwijs (projectcode O019-03). In dit project hebben wij drie pilots uitgevoerd waarin de Stage-App is ingezet bij drie opleidingen uit verschillende (beroeps)domeinen. In deze pilots hebben wij getracht kennis te ontwikkelen over hoe online stagebegeleiding kan worden ingezet ter verrijking van werkplekleren in het hoger onderwijs. De conclusies en de daarop gebaseerde aanbevelingen presenteren wij in dit rapport met als doel de opgedane inzichten beschikbaar en inzichtelijk te maken voor geïnteresseerden in online onderwijs, stagebegeleiding of onderwijsinnovatie in het algemeen.

Werkplekleren heeft over het algemeen drie doelstellingen: 1) oriëntatie op de beroepspraktijk, 2) acquisitie van beroepsvaardigheden en 3) participatie aan de beroepsgemeenschap. Leren op de werkplek is fundamenteel anders van aard dan leren op de instelling: werkplekleren is meer informeel, vindt vaak impliciet (onbewust) plaats en leidt o.a. tot 'tacit knowledge' ('stilzwijgende kennis'/onbewuste kennis).

Uit onderzoek blijkt dat goede begeleiding cruciaal is voor het succes van werkplekleren. Docenten zijn echter grotendeels niet op de werkplek aanwezig en hebben vaak (zeer) beperkte tijd om hun stagiairs te begeleiden. Daarbij is het voor studenten vaak moeilijk om hun leerproces op de stage te reguleren. Ze gaan op in de 'waan van de dag' en vergeten om doelgericht aan het werk te gaan. De stage-app kan zowel het leerproces als het begeleidingsproces van stagiairs ondersteunen.

In het project hebben wij de reeds bestaande Stage-App uitgebreid met functionaliteit voor docenten ter ondersteuning van de stagebegeleiding. De app bevatte al functionaliteit voor studenten om hun leerproces te registreren, organiseren, analyseren en hierop te reflecteren. De uitbreiding bestond uit functionaliteiten voor studenten om (delen van) het leerproces te delen met hun begeleider, ondersteuning voor het formuleren van begeleidingsvragen en het voeren van een online (asynchroon) begeleidingsgesprek.

De Stage-App is (door)ontwikkeld voor alle stagiairs in het hoger onderwijs en hun stagebegeleiders van hoger onderwijsinstellingen, met als doel de spaarzame begeleidingstijd zo effectief en efficiënt mogelijk te benutten. Daarbij merken wij op dat online begeleiding face-to-face begeleiding uiteraard niet kan vervangen.

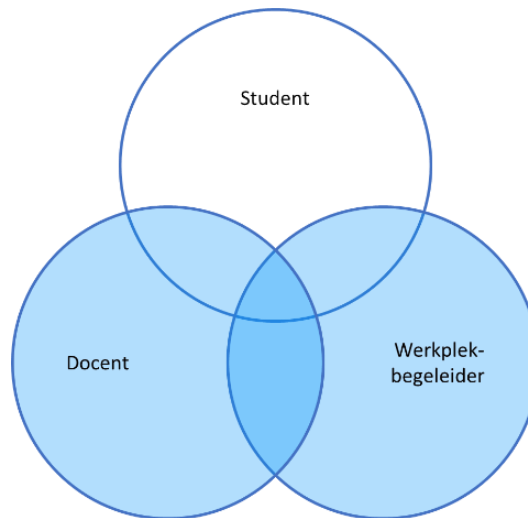
Dit rapport is als volgt opgebouwd. In Hoofdstuk 2 wordt relevante theorie over werkplekleren, online begeleiding en het ontwerp van de Stage-App besproken. De opzet van de pilots in dit project en de evaluatie daarvan is beschreven in Hoofdstuk 3. In Hoofdstuk 4 presenteren we de uitkomsten van de evaluatie. Tenslotte worden in Hoofdstuk 5 de conclusies besproken en in Hoofdstuk 6 de aanbevelingen.

2 Theoretisch Kader

In dit hoofdstuk bespreken we wat bekend is uit de literatuur over de kwaliteit van (online) stagebegeleiding, de didactiek van online stagebegeleiding en hoe en waarom de (functionaliteit van de) Stage-App ontworpen is.

2.1 Kwaliteit van (online) stagebegeleiding

Om tot een hoge kwaliteit van stagebegeleiding te komen, moeten verschillende aspecten elk afzonderlijk én in relatie tot elkaar op orde zijn: de kwaliteit van de begeleiding op de werkplek, de kwaliteit van de begeleiding door de opleiding en de kwaliteit van de afstemming tussen opleiding & werkplek (Zitter, 2016); zie Figuur 1.

Figuur 1: Kwaliteit van begeleiding van werkplekleren (gebaseerd op (Zitter, 2016)).

De *begeleiding vanuit de werkplekbegeleider* is vaak intensief (dagelijks) en richt zich op die vakinhoudelijke of procesmatige aspecten die op dat moment relevant zijn (operationeel en just-in-time). De *begeleiding vanuit de opleiding* is veel minder intensief, vindt plaats op afstand en richt zich specifiek op de door de opleiding opgestelde leerdoelen en succescriteria van de stage (de door de student aan te tonen kennis, vaardigheden en houding en integrale bekwaamheid).

Met name de kwaliteit van die begeleiding door de docent staat onder druk vanwege de beperkte beschikbare tijd en de fysieke afstand tussen docent en student. Factoren die het inrichten van de begeleiding van werkplekleren door docenten moeilijk maken zijn onder andere de volgende:

- Het leerproces is impliciet en informeel, waardoor er behoefte is aan een kort-cyclisch proces van feedup, feedback en feedforward om samen te ontdekken waar het nodig en zinvol is om het leerproces bij te sturen (Gulikers & Baartman, 2017; Wiliam, 2011);
- Er is geen docent aanwezig op de werkplek om met de student de fases van de formatieve toetscyclus te doorlopen (Gulikers & Baartman, 2017; van der Stappen & Baartman, 2018);
- Studenten vinden het lastig om aan te geven op welk vlak ze begeleiding nodig hebben: vaak blijven begeleidingsgesprekken met de docent oppervlakkig of gaan ze over (de beoordelingscriteria van) het eindverslag, en niet over de ontwikkeling van praktijkvaardigheden of -competenties.

In dit project hebben we ons daarom gericht op het verhogen van de kwaliteit van de begeleiding door de opleiding door het leerproces van de student en het begeleidingsproces van de docent te ondersteunen met de Stage-App. Hierdoor ontstaat (deels) online stagebegeleiding die de bovengenoemde problemen beoogt te verhelpen.

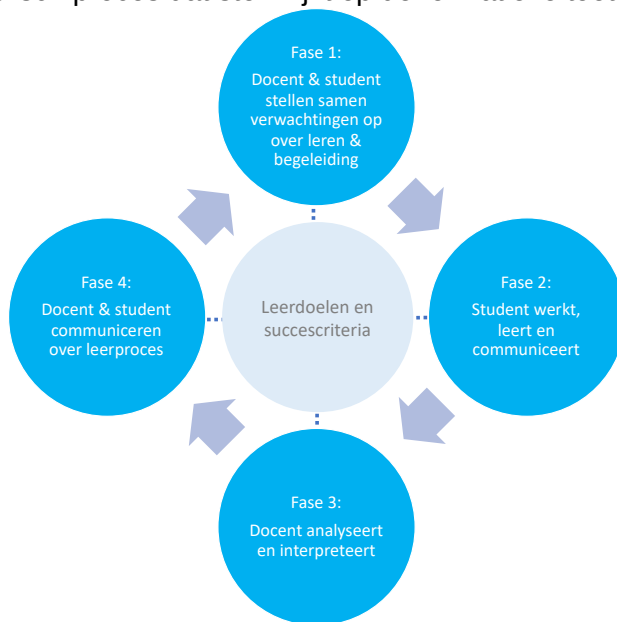
We hanteren in deze evaluatiestudie de volgende drie criteria voor de kwaliteit van online stagebegeleiding: effectiviteit, diepgang en relevantie.

- *Effectiviteit* betreft de mate waarin docenten en stagiairs ervaren dat de doelen van het leer- en begeleidingsproces daadwerkelijk zijn bereikt.
- *Diepgang* betreft de mate van diepgang van de interactie tussen stagiair en docent.
- *Relevantie* betreft de mate waarin de stagiair ervaart dat de begeleiding van de docent helpt met een probleem of vraag of de stagiair verder helpt.

Efficiëntie betreft de mate waarin bij online stagebegeleiding in vergelijking met de ‘oude’ situatie meer begeleidingsactiviteiten kunnen plaatsvinden in dezelfde beschikbare tijd van de stagedocent. Dit beschouwen we als het startpunt van het onderzoek en niet als doel an sich. Efficiëntie wordt daarom niet als kwaliteitscriterium meegenomen in dit evaluatierapport.

2.2 Didactiek van (online) stagebegeleiding

In de eerste fase van dit project hebben we parallel aan elkaar de begeleidingsfunctionaliteit van de Stage-App ontwikkeld en een handreiking opgesteld voor de didactiek van online stagebegeleiding (van der Stappen et al., 2020). In deze handreiking benadrukken we dat het begeleidingsproces een samenspel is van student en docent, dat asynchrone online stagebegeleiding geen vervanging is van het synchrone face-to-face begeleidingsgesprek en dat dit begeleidingsproces kan worden weergegeven als een cyclisch proces dat sterk lijkt op de formatieve toetscyclus; zie Figuur 2.

Figuur 2: Cyclisch begeleidingsproces voor werkplekleren (aangepast van (Gulikers & Baartman, 2017)).

De Stage-App ondersteunt het formatief handelen van de begeleidend docent door het aanbieden van functionaliteiten om dit proces deels online uit te voeren. De stagiair kan via de Stage-App informatie over het leerproces opslaan, organiseren en analyseren om hiermee meer inzicht in en regie op het leerproces te krijgen. Tevens kan de student geselecteerde informatie over het leerproces delen en daarmee pro-actief invulling geven aan het begeleidingsproces. De docent kan deze informatie inzien, erop reageren en bijvoorbeeld om verduidelijking vragen. Zowel docent als student kunnen de (reeds geplande) begeleidingsmomenten gericht voorbereiden met behulp van de informatie in de Stage-App.

2.3 Ontwerp Stage-App en Didactiek Online Stagebegeleiding

De Stage-App is ontworpen en gerealiseerd gebaseerd op praktijkgericht onderzoek. De voor dit onderzoek relevante functionaliteiten in de Stage-App zijn ontworpen met als rationale dat ze een bepaald probleem op beogen te lossen, door een mechanisme te triggeren met een bepaalde uitkomst als doel. Hieronder in Tabel 1 is het ontwerp beschreven aan de hand van ontwerpproposities volgens de CIMO-logica (Denyer, Tranfield, van Aken, 2008). De interventies in deze logica (I) zijn de functionaliteiten die de Stage-App aanbiedt. In de Outcome-kolom staan de kwaliteitscriteria uit paragraaf 2.1 benoemd, waar van toepassing.

Tabel 1: Ontwerpproposities voor online stagebegeleiding, geformuleerd volgens de CIMO-logica (Denyer et al, 2008).

Bron	Naam	Context	Interventie	Mechanisme	Outcome
(van der Stappen & Baartman, 2018)	Bewustzijn #1	Studenten leren meestal impliciet en onbewust	Voorzie de student van data-gedreven automatische feed-up, feedback en feedforward.	Studenten krijgen objectieve feedback uit de applicatie en worden daardoor meer bewust van van leermogelijkheden op de werkplek.	De student krijgt nieuwe ideeën voor leeractiviteiten. Effectiviteit De student weet wanneer zij om hulp kan vragen aan collega's of begeleider wat betreft die nieuwe ideeën. Relevantie
(van der Stappen & Zitter, 2017)	Bewustzijn #2	Studenten weten niet goed welke onderwerpen te bespreken met de begeleider.	Voorzie de student van een overzicht en analyse van leersituaties en leeractiviteiten	Student wordt en blijft meer bewust van het leerproces.	Door meer inzicht in het eigen leerproces, weten studenten wanneer ze hulp in moeten schakelen van de begeleider. Relevantie
(van der Stappen & Zitter, 2017), <i>uitgebreid in dit project</i>	Begeleider op afstand #1	Begeleidend docenten zijn op afstand en hebben weinig inzicht in het werk van de student.	Voorzie begeleiders van een overzicht van werk-leeractiviteiten <i>en de door de student ontvangen automatische feedback.</i>	Begeleiders krijgen meer en gedetailleerder inzicht in het werk van de student.	Begeleiders kunnen relevante begeleiding geven op die aspecten waar de student het het meest nodig heeft. Relevantie, Diepgang
In dit project ontwikkeld	Begeleider op afstand #2	Begeleidingsgesprekken blijven vaak oppervlakkig en gaan mogelijk niet over de meest relevante onderwerpen.	Ondersteun de student bij het formuleren van begeleidingsvragen door het aanbieden van hulpvragen en suggesties voor het bijvoegen van verrijkende contextinformatie.	Begeleiders krijgen meer en gedetailleerder inzicht in de begeleidingsbehoefte van de student.	Begeleiders kunnen efficiënt en effectief de benodigde begeleiding bieden. Relevantie
(van der Stappen & Baartman, 2018)	Leerpotentieel benutten	Studenten weten niet welke acties het leerpotentieel op de werkplek kunnen benutten.	Bied de student data-gedreven feedforward en stimulerende (reflectie)vragen aan.	Studenten worden gestimuleerd om nieuwe en andere leeractiviteiten uit te proberen en om ideeën met peers uit te wisselen.	Studenten vergaren een groter handelingsrepertoire voor het leren op de werkplek. Effectiviteit
Deels in (van der Stappen & Zitter, 2017), <i>nadien uitgebreid en verbeterd</i>	Reflectie-aversie	Studenten zijn niet gemotiveerd om te reflecteren.	Faciliteer en stimuleer reflectie door data-gedreven suggesties voor activiteiten die geschikt zijn voor reflectie, bied stap-voor-stap reflectiemodellen aan en geef makkelijke exportiemogelijkheden voor de ingevoerde reflecties.	Het wordt laagdrempeliger voor studenten om actief reflectie te gebruiken.	De reflecties van studenten worden relevanter, waardoor ze reflectie kunnen gaan inzetten als middel voor hun professionele ontwikkeling. Relevantie, Diepgang

3 Opzet van de evaluatie

Het vertrekpunt voor de evaluatiestudie vormt de ‘theory of change’, oftewel het geheel aan veronderstellingen over de relatie over de ingezette interventie en de doelen die daarmee worden beoogd (Van Veen et al., 2012). De theory of change is hiervoor reeds beschreven in Tabel 1 met ontwerpproposities volgens de CIMO-logica (Denyer et al., 2008). Met de evaluatie willen we inzicht krijgen op de online stagebegeleiding zoals deze daadwerkelijk in de praktijk is gebracht.

3.1 Onderzoeksvragen

Bij de start van het project in 2019 hadden we in eerste instantie drie onderzoeksvragen opgesteld voor deze evaluatie:

1. Hoe beoordelen stagiairs de kwaliteit van de online stagebegeleiding in termen van diepgang, relevantie en toepasbaarheid?
2. Hoe beoordelen docenten de kwaliteit van de online stagebegeleiding in termen van efficiëntie, effectiviteit en diepgang?
3. Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

De ontwikkelingen rondom enerzijds het technisch beheer en anderzijds de Covid-19 pandemie hebben een flinke invloed gehad op het project, zoals beschreven in paragraaf 3.2 (Context) en 3.3.1 (Participanten en selectie). De oorspronkelijke onderzoeksvragen bleken daardoor niet te beantwoorden. Om toch de meeste inzichten op te halen uit de evaluatie, hebben wij de eerste twee onderzoeksvragen samengevoegd en enigszins anders geformuleerd.

1. Hoe is de pilot met stagebegeleiding ondersteund door de Stage-App ervaren door deelnemende stagiairs en begeleiders?
2. Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

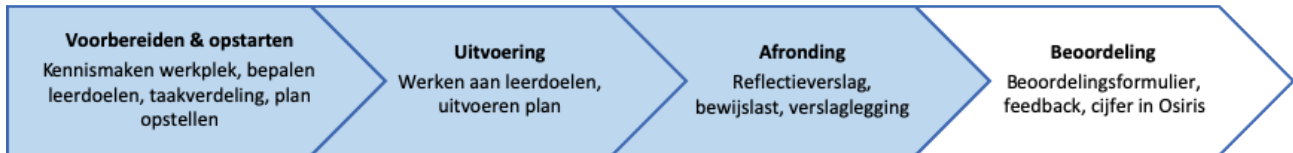
Met succesfactoren voor online stagebegeleiding en verbeterpunten bedoelen we die factoren die in de perceptie van stagiairs en docenten in bevorderende of belemmerende zin hebben bijgedragen aan de realisatie van de uitkomsten door de Stage-App.

3.2 Context van de drie pilots

In het initiële plan waren twee semesters voorzien met pilots: in het voorjaar en in het najaar van 2020. Door problemen met het technisch beheer (als reactie op de ransomware-problemen bij Universiteit Maastricht) was de Stage-App in het voorjaar van 2020 echter niet bereikbaar. In overleg met SURF en het Ministerie van OCW is toen besloten om het project en de evaluatie voort te zetten met één semester. De pilots zijn uitgevoerd bij drie hbo-opleidingen uit drie verschillende beroepsdomeinen:

- 1) Techniek
- 2) Gezondheidszorg
- 3) Onderwijs

Voor elk domein geldt het in Figuur 3 weergegeven stageproces, van voorbereiden, uitvoeren, afronden naar beoordelen.

Figuur 3: Generieke fasering van het stageproces.

De functionaliteiten van de Stage-App, de werving, voorlichting en realisatie zijn per domein verschillend (zie Tabel 2). In de paragrafen 0, 0 en 3.2.3 beschrijven we de afzonderlijke contexten.

Tabel 2: Totaaloverzicht verschillen tussen de contexten.

	Techniek	Gezondheidszorg	Onderwijs
Student participanten	3 ^e jaars	2 ^e jaars	2 ^e en 3 ^e jaars
Stage duur in weken	20	10	20
Begeleiding	Werkplekbegeleider én docentbegeleider	Werkplekbegeleider én docentbegeleider	Werkplekbegeleider, docentbegeleider (cursus) én instituutsopleider (per opleidingsschool)
Afronding / beoordeling	Stageverslag met meerdere beroepsproducten en een urenverantwoording.	Criteriumgericht interview o.b.v. portfolio	Criteriumgericht interview o.b.v. portfolio
Stage-App functionaliteit	- Canvas-integratie - Urenregistratie & analyse, oppervlakkige reflectie - Exporteren - Begeleiding	- Canvas-integratie - Leermomenten & uitgebreide reflecties - Exporteren - Begeleiding	- Canvas-integratie - Leermomenten & uitgebreide reflecties - Exporteren - Begeleiding
Werving/ Voorlichting Docenten	- Live presentatie door onderzoeker. - Mail met informatie over het onderzoek, handreiking Didactiek, presentatie en link naar instructievideo's.	- Live presentatie door onderzoekers voor stagedocenten. - Mail met informatie over het onderzoek, Handreiking Didactiek, ingesproken presentatie en link naar instructievideo's.	- Live presentatie door onderzoeker tijdens startdag voor de instituutsopleiders. - Mail met aanvullende informatie over het onderzoek, handreiking didactiek, presentatie en link naar instructievideo's.
Werving/ Voorlichting Studenten	- Via de stagecoördinator, de docentbegeleiders en de stagehandleiding - Canvas menu-item	- Rechtstreeks door de onderzoekers d.m.v. live presentatie op twee momenten - Mail met informatie en ingesproken presentatie. - Canvas menu-item Informatie op Cursussite in Canvas	- Via instituutsopleiders vanuit de opleiding. - Canvas menu-item

3.2.1 Context Techniek

Stageproces

De Stage-App is in de periode september 2020 tot en met januari 2021 aangeboden aan de derdejaars studenten (N=107) van vijf verschillende afstudeerrichtingen van een brede Techniekopleiding.

De studenten lopen 20 weken fulltime stage (5 dagen 40 uur per week) bij een overheidsinstelling of een commerciële organisatie en studenten kunnen kiezen om hun stage in het voor- of najaarssemester uit te voeren. De Stage-App heeft een extra functionaliteit om de stage-uren in te voeren én te verantwoorden. De beoordeling gebeurt door de stagedocent op basis van het verslag, de tussentijdse rapportages en input vanuit de werkplekbegeleider op het proces en de opgeleverde producten.

De begeleiding is tweeledig:

- Dagelijkse begeleiding op de werkplek door een technische professional (de werkplekbegeleider). De student werkt nauw samen met collega's op de werkplek, maakt vaak deel uit van een (scrum)team en voert zelfstandig een afgebakende opdracht uit die leidt tot één of meerdere beroepsproducten. De dagelijkse gang van zaken en de voortgang van het stageproject worden door de bedrijfsbegeleider gemonitord.
- Begeleiding door een docentbegeleider vanuit de opleiding. De docentbegeleider voert twee bedrijfsbezoeken uit (tijdens Corona online): de eerste een maand na de start en de tweede aan het eind van de stageperiode. De student rapporteert de voortgang maandelijks aan de docent. Op basis van deze rapportage volgt een gesprek (telefonisch/online). Indien de voortgang stopt of er andere problemen zijn, kan de bedrijfsbegeleider contact opnemen met de docentbegeleider.

Werving en voorlichting

Voorafgaand aan de pilot werd de Stage-App al een aantal jaar op vrijwillige basis aangeboden aan de studenten. Voorafgaand aan de subsidieaanvraag is gesproken met de stagecoördinator, die de applicatie als verplicht heeft opgenomen in de stagehandleiding. De applicatie werd aangegeven als de geijkte manier om de gewerkte uren bijhouden, tenzij vanuit het bedrijf een andere applicatie daarvoor was voorgeschreven. Eén van de onderzoekers heeft tussentijds contact gehouden met de stagecoördinator de voortgang van het proces. Studenten zijn door de stage-coördinator ook per mail nog op de Stage-App en het lopende onderzoek geattendeerd.

De docentbegeleiders hebben voorafgaand aan de stageperiode een mail ontvangen met daarin informatie over het onderzoek, de handreiking didactiek, links naar filmpjes met uitleg en een beschrijving van de Stage-App. Daarnaast heeft één van de onderzoekers een presentatie gegeven op de startdag eind augustus waarin de pilot en het onderzoek is toegelicht en er ruimte was om vragen te stellen.

Realisatie

Vrijwel alle studenten hebben de applicatie gebruikt tijdens hun stage: slechts 11 van de 107 studenten hebben zich niet geregistreerd. Vanwege de Covid-19 pandemie waren er in het najaar van 2020 flink minder stagiairs dan andere jaren (studenten kozen massaal om de stage nog even uit te stellen en organisaties boden vanwege de onzekerheid van de (financiële) situatie om minder stageplekken aan).

Helaas bleef het aantal geregistreerde docenten in eerste instantie achter. Na reminders via zowel de stagecoördinator als van één van de onderzoekers zijn uiteindelijk 68 studenten aan een docent gekoppeld in de app. Dit betreft 27 unieke docenten. Het bleek helaas lastig om de deelname verder te verhogen, met name door het werken op afstand vanwege de Coronamaatregelen.

3.2.2 Context Gezondheidszorg

Stageproces

De Stage-App is in de periode van september 2020 tot januari 2021 aangeboden aan tweedejaars studenten (voltijd N= 99, deeltijd N=32). De doelgroep is in samenspraak met de stagecoördinator tot stand gekomen en had te maken met recente herzieningen in het curriculum, waardoor de opleiding liever niet wilden dat derdejaars studenten werden benaderd voor de pilot (convenience sample).

De studenten lopen 10 weken, 4 dagdelen (16 uur) per week stage bij een zorginstelling of particuliere praktijk. Tijdens de stage verzamelt de student bewijslast over de competentieontwikkeling in een portfolio. De beoordeling gebeurt door de stagedocent door middel van een criteriumgericht interview op basis van het portfolio.

De begeleiding is tweeledig:

- Dagelijkse begeleiding op de werkplek door een zorgverlener. De student voert onder diens directe observatie afgebakende en eenvoudige taken uit. De competentieontwikkeling wordt door de praktijkbegeleider gemonitord.
- Begeleiding door een docentbegeleider vanuit de opleiding. Er zijn online begeleidingsmomenten ingeroosterd, waar studenten vragen kunnen stellen. De stagedocent neemt alleen contact op met de werkplekbegeleider als de competentieontwikkeling van de student stagneert en de beoordeling onvoldoende wordt. De docentbegeleider heeft telefonisch en via email contact met de werkplekbegeleider.

Werving en voorlichting

Voorafgaand aan de subsidieaanvraag is gesproken met de stagecoördinator, de cursuscoördinator en de opleidingscommissie over deelname aan het onderzoek. Beide stonden achter de deelname aan de pilot.

In augustus 2020 zijn de studenten en stagedocenten van de opleiding tijdens een onlinebijeenkomst over de Stage-App geïnformeerd, waarbij voor elke groep twee opties zijn georganiseerd. Achteraf is de informatie inclusief een ingesproken powerpoint-presentatie via de mail verzonden aan de stagedocenten. In november is de tweede groep studenten wederom op twee momenten geïnformeerd. In verband met de lage deelname vanuit de eerste deelnemersgroep is voorafgaand aan deze voorlichting een gesprek gevoerd met een deelnemer om na te gaan hoe we de voorlichting konden verbeteren. Helaas leidde dit niet tot concrete verbeteracties.

Eén van de onderzoekers heeft tussentijds contact gehouden met de stagecoördinator en de cursuscoördinator inzake de voortgang van het proces. De stagecoördinator heeft dit tijdens de stagedocentenvergadering besproken.

Realisatie

Ondanks de inspanningen blijft het aantal gebruikers van de app (n=1) fors achter bij het totaal aantal potentiële studenten (N= 131). Mogelijke knelpunten voor de deelname zijn:

- De Covid-19 pandemie had een grote impact op het vinden van geschikte stageplaats. Daarbij ging de cursuscoördinator met zwangerschapsverlof. De stagecoördinator nam haar taak over. Beide taken vroegen heel veel aandacht van de stagecoördinator.
- De onduidelijkheid over de stageplekken had tot gevolg dat de timing van de voorlichting niet optimaal was.
- Een aantal stagedocenten was verrast over de pilot met de stage-app en voelden geen ruimte binnen hun aanstelling om zich daarin te verdiepen. De extra uren voor de facilitering van de stagedocent boden hiervoor geen oplossing omdat de werkdruk op dat moment al te hoog was (mede vanwege het online onderwijs).
- De stagecoördinator en een aantal stagedocenten bleken toch te twijfelen aan de toegevoegde waarde van de Stage-App voor de student.

3 Opzet van de evaluatie

- Het stageproces kent al veel begeleidingsmogelijkheden op de werkplek en vanuit de opleiding.
- Het gebruik van nog een digitaal systeem naast OnStage en Canvas wordt als extra complex gezien.

3.2.3 Context Onderwijs

Stageproces

De Stage-App is in de periode van september 2020 tot en met januari 2021 uitgezet onder 2^e en 3^e jaars studenten (N=116). De studenten van deze opleiding lopen elk semester stage, startend met 1 dag per week in jaar 1 groeiend tot fulltime in jaar 4, bij een school voor voortgezet onderwijs.

De begeleiding is driedelig:

- Dagelijkse begeleiding op de werkplek door een VO- of mbo-docent, de werkplekbegeleider. De student voert onder begeleiding van de werkplekbegeleider zelfstandig les(activiteiten) uit. De dagelijkse gang van zaken en de voortgang worden door de werkplekbegeleider gemonitord.
In elke VO-/mbo-school zijn specifieke docenten aangesteld als schoolopleider. Zij begeleiden de competentieontwikkeling van alle stagiairs op die school.
- Begeleiding vanuit de Stage-cursus door een docent vanuit de opleiding, deze begeleiding gaat met name over de verantwoording en het leerwerkverslag.
- Instituutopleider vanuit de opleiding (Instituutopleider) die de stagiairs van die school regelmatig spreekt, begeleidt en beoordeelt.

Werving en voorlichting

Vanuit het project was er een vast aanspreekpunt bij de opleiding waarmee de werving en voorlichting is voorbereid. Er was in eerste instantie gekozen om studenten uit met name studiejaar 2 te werven, omdat die nog 'vers' zijn qua stagelopen en niet al gewend zijn aan een ander systeem van logboek/verantwoording bijhouden. Uiteindelijk werd de aanpak aangepast, omdat de inschatting was dat een andere aanpak kansrijker zou zijn om meer deelnemers te werven. Het plan was om op de startdag in augustus 2020 een presentatie te geven aan instituutopleiders om deze enthousiast te maken en te werven, en via hen de informatie bij de studenten (uit studiejaar 2 en 3) te krijgen. Door de Coronamaatregelen vond de startdag echter online plaats met een gecompriemd programma. Daardoor was er minder tijd voor de voorlichting (en bijbehorende vragen), en bovendien waren niet alle Instituutopleiders aanwezig. Ter compensatie en aanvulling zijn voor de voorlichting verschillende instructievideo's gemaakt (<https://husite.nl/hustageapp/home/over-de-app/filmpjes-over-de-werking-van-de-app/>) en is er nog een mail gestuurd. Ook heeft de contactpersoon in het instituut nog informeel collega's aangespoord om met de pilot mee te doen, wat ook lastig bleek te zijn vanwege het thuiswerken.

Realisatie

Uiteindelijk hebben 13 instituutopleiders aangegeven geïnteresseerd te zijn. Een instituutopleider heeft gemiddeld tussen de 5 en 15 stagiairs. Van de 13 Instituutopleiders met interesse hebben zich 11 daadwerkelijk aangemeld in de app; twee Instituutopleiders hebben ondanks de initiële interesse geen account aangemaakt. Van de 11 instituutopleiders konden we 9 koppelen aan studenten die zich ook hadden geregistreerd (in totaal 35 studenten). Van twee instituutopleiders hebben zich dus geen studenten geregistreerd. Tenslotte waren er nog studenten die zichzelf hebben aangemeld zonder dat hun instituutopleider wilde deelnemen, dat gaat in totaal om 18 Instituutopleiders.

3.3 Methodologie

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is gekozen voor een mixed-method studie (Baarda, 2019). De evaluatiestudie wordt ex post (aan het einde en/of na afloop van de stageperiode en het gebruik van de Stage-App) uitgevoerd. In de eerste fase is een kwantitatieve deelstudie (survey)

uitgevoerd onder studenten en docentbegeleiders van de drie domeinen: techniek, gezondheidszorg en onderwijs. In de tweede fase is een kwalitatieve deelstudie uitgevoerd (focusgroep), waarin aparte groepen studenten en docentbegeleiders uit de verschillende domeinen zijn bevraagd op hun ervaringen met de Stage-App.

3.3.1 Participanten en selectie

In de opzet van de pilots en de evaluatie daarvan is bewust gekozen voor drie verschillende beroepsdomeinen om na te gaan in hoeverre de ervaringen in de verschillende beroepsdomeinen vergelijkbaar zijn en op welke aspecten deze juist verschillen, om zo uiteindelijk tot inzichten te komen die zo breed mogelijk toepasbaar zijn.

De participanten van deze evaluatie waren studenten en docenten uit de drie domeinen (techniek, gezondheidszorg, onderwijs) die als stagiair of docentbegeleider direct betrokken zijn bij de stage. Alle respondenten zijn meegenomen in de analyse (geen exclusies).

De participanten zijn mondeling en later online (via de digitale leeromgeving en per mail) over de studie geïnformeerd. De deelname aan de pilot was vrijwillig. Alle deelnemers gaven geïnformeerd toestemming voor deelname aan het onderzoek. De deelnemers aan de focusgroepen hebben een informed consent formulier ingevuld en ondertekend (zie Bijlage 3:).

In Tabel 3 is zichtbaar dat in totaal 132 studenten van de totale populatie van 354 de Stage-App hebben gebruikt (37,3%). Van deze 132 hebben 44 studenten de survey ingevuld (33,3%). Van deze 44 studenten gaven er twee aan de app toch niet gebruikt te hebben, waardoor bij de meeste analyses N=42 wordt. De gemiddelde leeftijd in het domein Techniek was 21,3, bij Gezondheidszorg was dat 20 en bij Onderwijs was dat 34,5. Vier studenten hebben ook deelgenomen aan een focusgroep. Van de 56 benaderde docenten hebben 39 docenten de app gebruikt (69,6%) en daarvan hebben 19 de survey ingevuld (48,7%). Het gemiddeld aantal jaren dat een docent ervaring had als stagebegeleider was in het domein Techniek 10, bij Gezondheidszorg was dat 17 en bij Onderwijs 3,7. Zeven docenten hebben ook deelgenomen aan een focusgroep.

Tabel 3: Overzicht participanten van de evaluatie.

Participanten	Benaderd voor deelname pilot	App gebruikt* en uitgenodigd voor survey	Survey ingevuld	Focusgroep
Studenten Techniek	107	96	25	2
Studenten Gezondheidszorg	131	1	1	1
Studenten Onderwijs	**116	35	18	1
Studenten Totaal	354	132	44	4
Docenten Techniek	27	25	10	5
Docenten Gezondheidszorg	11	3	3	1
Docenten Onderwijs	18	11	6	1
Docenten Totaal	56	39	19	7

* "App gebruikt" betekent dat er minimaal één actie in de Stage-App is uitgevoerd.

** De 13 geïnteresseerde instituutsopleiders hadden in totaal 116 studenten onder hun hoede.

3.3.2 Instrumenten en werkwijze

Voor de survey-deelstudie is een vragenlijst ontwikkeld waarin de verschillende facetten van de onderzoeksvragen in een brede groep zijn uitgevraagd. De survey vraagt naar de volgende constructen: gebruik en gebruikersgemak, ondersteuning van het leer- en het begeleidingsproces en succesfactoren voor online stagebegeleiding (zie Bijlage 1: en Bijlage 2:). Het beantwoorden van de vragen gebeurt overwegend op een 5-punts Likert-schaal: helemaal niet waar, niet waar, neutraal, waar, helemaal waar. De belemmerende en succesfactoren worden gescoord op een 3-punts schaal: werkte belemmerend, speelde geen rol, werkte bevorderend. In de survey konden participanten aangeven of ze aan een focusgroep wilden deelnemen.

De kwalitatieve studie vond plaats in focusgroepen. De gespreken vonden plaats aan de hand van een door de onderzoekers ontwikkelde topiclist (zie voor de topiclists Bijlage 4: en Bijlage 5:). De

3 Opzet van de evaluatie

topiclist bestaat dezelfde factoren als de survey en bood ruimte voor een verdiepend gesprek door de semi-gestructureerde opzet.

Alle participanten die bij het invullen van de survey hadden aangegeven deel te willen nemen aan de focusgroepen (5 studenten en 7 docenten) zijn uitgenodigd voor een gesprek. Één van deze studenten besloot alsnog niet deel te nemen aan de focusgroep.

In totaal zijn er digitaal via Microsoft Teams zeven focusgroep gesprekken gevoerd: drie gesprekken met één of meerdere studenten en vier gesprekken met één of meerdere docenten. Van alle gesprekken is zowel een audio- als een gespreksverslag gemaakt (zie Tabel 3 voor een overzicht van alle participanten) .

3.3.3 Data-analyse

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, analyseren we steeds eerst de kwantitatieve data uit de survey om vervolgens te verdiepen aan de hand van de kwalitatieve data uit de focusgroepen. Onderzoeksvraag 1 beantwoorden we per fase van het cyclisch begeleidingsproces voor (online) stagebegeleiding (Figuur 2).

De data uit de survey is kwantitatief geanalyseerd met behulp van de programma's Excel en SPSS. De SUS usability-score voor de Stage-App wordt bepaald volgens de standaard berekeningsmethode (Usability.gov, 2020). Voor de studenten is het aantal respondenten per domein en de gemiddelde leeftijd vastgesteld. Voor docenten is het aantal respondenten per domein en de gemiddelde ervaringsjaren als stagebegeleider vastgesteld. Per vraag worden de antwoorden in tabellen en/of grafieken verwerkt. Vanwege het lage aantal respondenten hebben we daarbij regelmatig de volgende antwoordopties samengenomen: “Helemaal niet van toepassing” en “Niet van toepassing” vormen samen de nieuwe categorie “(Helemaal) niet van toepassing” en : “Helemaal van toepassing” en “Van toepassing” vormen samen de nieuwe categorie “(Helemaal) van toepassing”.

De kwalitatieve data uit de gespreksverslagen van de focusgroepgesprekken wordt thematisch geanalyseerd (Braun & Clarke, 2006). De codering vindt plaats op theoretische basis van het in paragraaf 2.2. genoemde model van het Cyclisch begeleidingsproces voor werkplekleren ondersteund met de Stage-App (gebaseerd op de formatieve toetscyclus uit (Gulikers & Baartman, 2017)). De codering en achterliggende overwegingen worden beschreven in een codeboek. Het coderingsproces verloopt als volgt: allereerst wordt de data van de verschillende focusgroepen per topic samengebracht in één document. Eén van de onderzoekers start met codering door eerst de antwoorden per item nauwkeurig te bestuderen. Vervolgens start de onderzoeker met het coderen van de hoofdcodes (Level 1) door te zoeken naar de grote overkoepelende thema's per item. Als dit klaar is wordt nagegaan of deze codes gelden voor de hele dataset en of er nog een uitsplitsing van de hoofdcodes nodig is. Op deze wijze worden de Level 2 codes bepaald. Tot slot wordt per thema (Level 1 en 2) op een gedetailleerd inhoudelijk niveau bepaald welke codering op het Level 3 niveau nodig is.

Nadat de eerste onderzoeker het codeboek heeft uitgewerkt checken de andere twee onderzoekers onafhankelijk van elkaar na of het codeboek zo dekkend is en alle relevante items benoemd zijn. Tijdens een gezamenlijke sessie wordt het codeboek vervolgens verfijnd en vastgesteld.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de evaluatiestudie beschreven door antwoord te geven op de volgende twee onderzoeksvragen:

1. Hoe is de pilot met stagebegeleiding ondersteund door de stage-app ervaren door deelnemende stagiairs en begeleiders?
2. Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

Onderzoeksvraag 1 wordt beantwoord door de resultaten te beschrijven aan de hand van de vier fasen uit het cyclisch begeleidingsproces voor werkplekleren (figuur 1). Op basis van die beschrijving worden succesfactoren en verbeterpunten geformuleerd ter beantwoording van onderzoeksvraag 2.

4.1 Ervaringen van stagiairs en begeleiders met de pilot van de stage-app

In deze paragraaf bespreken we de resultaten van de pilots aan de hand van de vier fasen uit het cyclisch model voor stagebegeleiding (Figuur 2: Cyclisch begeleidingsproces voor werkplekleren (aangepast van (Gulikers & Baartman, 2017)). Figuur 2).

4.1.1 Fase 1: Verwachtingen over leren en begeleiden

In Fase 1 bespreken stagiairs en docenten samen de onderlinge verwachtingen en maken zij afspraken over het leren en begeleiden. Hieronder valt het opstellen en bijstellen van leerdoelen en afspraken over het gebruik van de Stage-App om het leerproces bij te houden en te communiceren met de docent, en het begeleidingsproces (zoals het aantal contactmogelijkheden). Hieronder worden de resultaten uit de pilot op deze twee aspecten beschreven.

4.1.1.1 Gebruik van de Stage-App

Het inzetten van de Stage-App ter ondersteuning van het leerproces hangt waarschijnlijk van een aantal factoren af: het gebruiksgemak, de mate waarin de student meerwaarde verwacht en de mate waarin de opleiding het gebruik heeft gestimuleerd.

In het algemeen hangt het intentie tot en het daadwerkelijke gebruik van technologie af van de meerwaarde die men ziet in de technologie en de ervaring (voorkennis) van de gebruiker (Davis, 1989; Venkatesh et al., 2012). Of studenten meerwaarde zien in het gebruik van de Stage-App, hangt wellicht af van de voorkennis van studenten van hun eigen leerproces: de mate waarin stagiairs vinden bij de start van de stage inzicht te hebben in hun leerproces, voldoende in staat te zijn op hun leerproces te reflecteren en in staat te zijn hun leerproces (bij) te sturen.

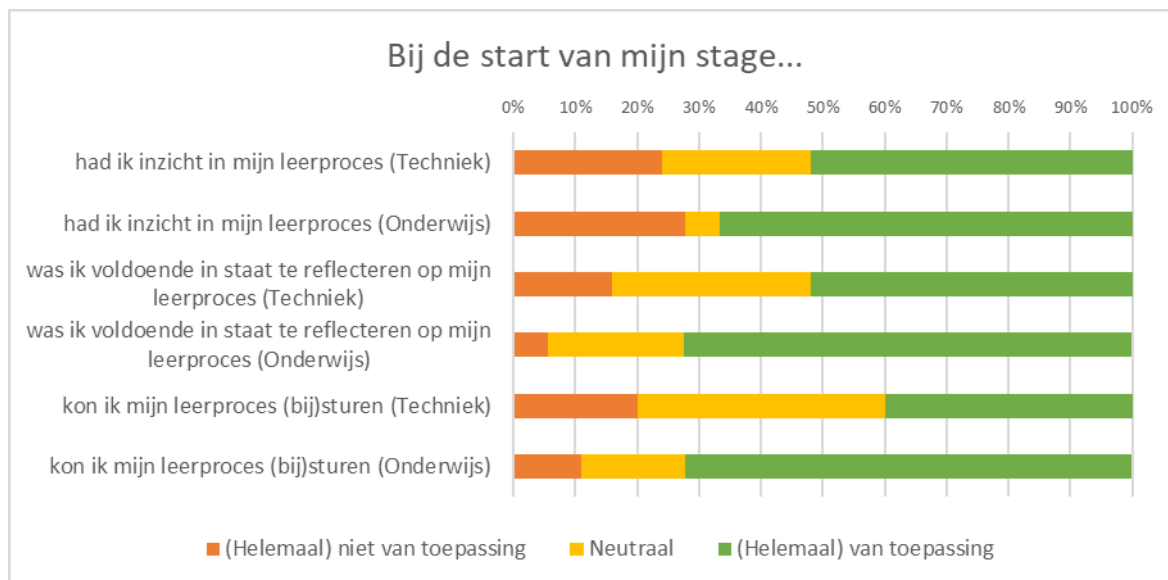
Uit de vragenlijst blijkt dat een meerderheid van de studenten vindt dat ze bij de start van de stage goed inzicht te hebben in hun leerproces, voldoende in staat te zijn op hun leerproces te reflecteren en in staat te zijn hun leerproces (bij) te sturen, zie Tabel 4.

Tabel 4: Bij de start van deze stage... (N=44, in percentages)

	(Helemaal) niet van toepassing	Neutraal	(Helemaal) van toepassing	Totaal
... had ik inzicht in mijn leerproces	25	18,2	56,8	100
... was ik voldoende in staat te reflecteren op mijn leerproces	11,3	27,3	61,4	100
... kon ik mijn leerproces (bij) sturen	15,9	31,8	52,3	100

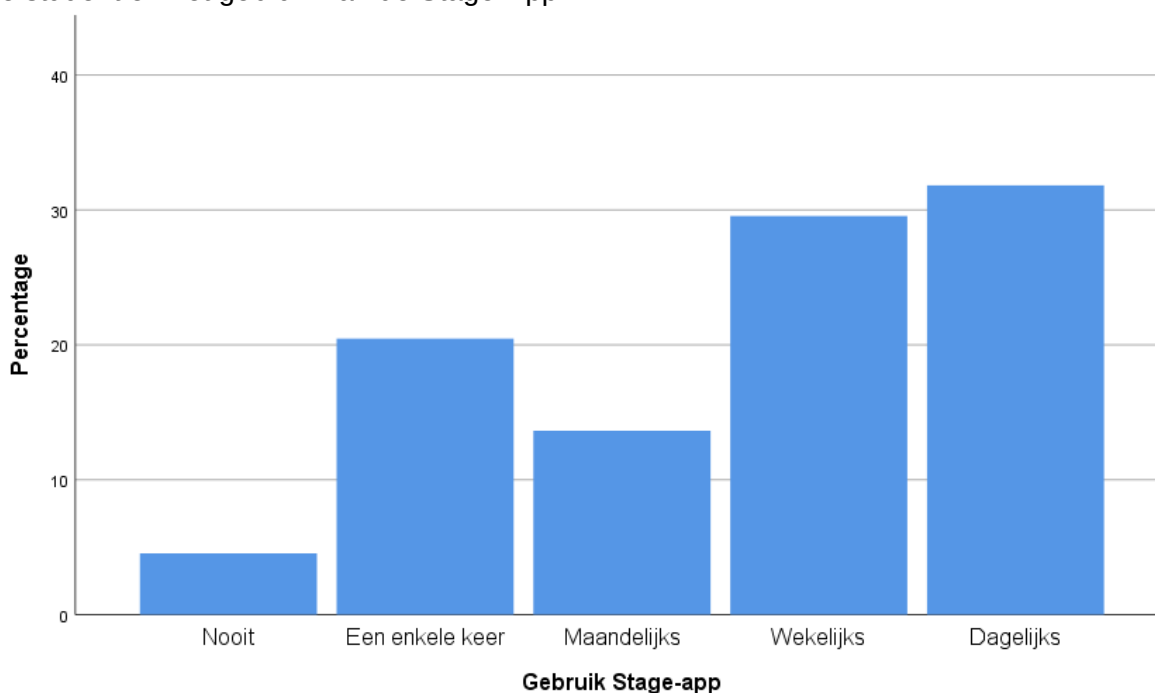
4 Resultaten

Er zijn kleine verschillen te zien in de gegeven antwoorden tussen studenten uit de Techniek en uit het Onderwijs (Figuur 4). Gezondheidszorg is niet meegenomen in deze vergelijking omdat daar slechts één respondent van was. Het valt vooral op dat Techniekstudenten zichzelf gemiddeld genomen iets lager scoren op inzicht in het leerproces, reflectievaardigheden en het kunnen (bij)sturen van het leerproces. Ook antwoorden zij (veel) vaker 'Neutraal' op deze stellingen.

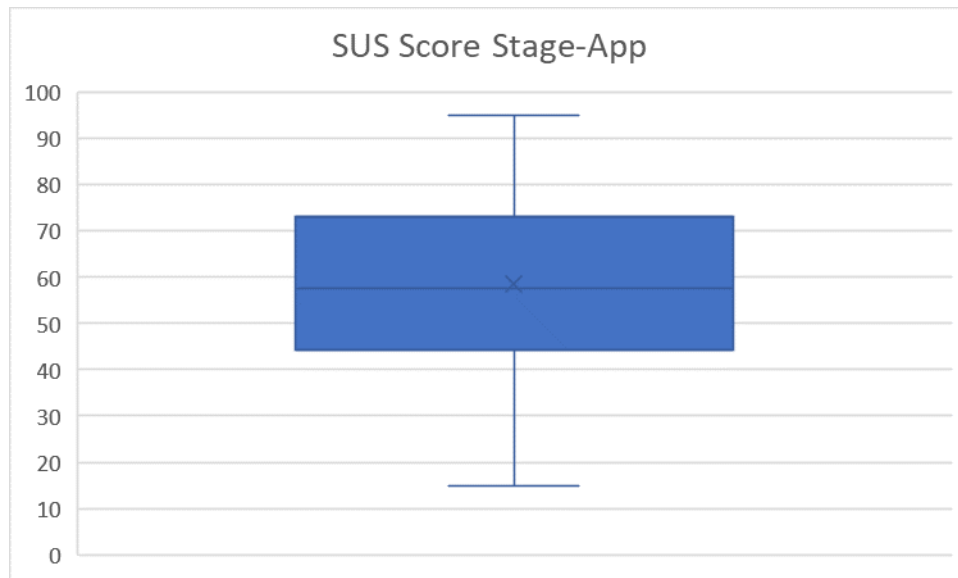
Figuur 4: Verschillen in voorkennis tussen studenten Techniek en Onderwijs.

Het daadwerkelijk gebruik van studenten is te zien in Figuur 5. Daaruit blijkt dat ruim 60% van de studenten de Stage-App tenminste wekelijks heeft gebruikt (29,5% wekelijks en 31,8% dagelijks). Een kleine 40% van de studenten geeft aan de app maandelijks, een enkele keer of zelfs nooit gebruikt te hebben (desalniettemin hebben alle respondenten volgens de logbestanden minstens één activiteit hebben uitgevoerd). Er is geen duidelijke relatie gevonden tussen de voorkennis van de student en het gebruik van de Stage-App.

Figuur 5: Gebruik van de Stage-App door studenten (N=44).

Het gebruik van de Stage-App kan ook afhangen van het ervaren gebruiksgemak van studenten. We hebben daarom de tien vragen van de System Usability Scale (Sauro, 2011; Usability.gov, 2020) opgenomen in de survey. De gemiddelde SUS-score was 58,5, maar de spreiding was groot; zie Figuur 6. Na grootschalige benchmark-studies wordt over het algemeen aangenomen dat een SUS score vanaf 60 acceptabel is. Daar valt de score voor de Stage-App dus net onder.

Figuur 6: SUS score voor de Stage-App volgens studenten (N=42)

In Tabel 5 is het ervaren gebruiksgemak aan de hand van 10 stellingen nader uitgesplitst. Uit deze tabel blijkt dat tweederde van de studenten meteen met de Stage-App aan de slag konden, zonder dat ze eerst dingen moesten leren (stelling 1), en denkt dat andere studenten de app ook snel kunnen leren gebruiken (stelling 2). Toch zijn de meningen over het met veel vertrouwen gebruiken van de app verdeeld (stelling 3): ongeveer een derde is het (helemaal) oneens met deze stelling, is neutraal, of het juist (helemaal) eens. En ook over of ze de app graag vaak zouden gebruiken, verschillen studenten van mening (stelling 4): ruim 40% zou dit niet doen, maar zo'n 36% wel, en zo'n 24% is neutraal.

Over het gebruiksgemak van de Stage-App verschillen studenten ook vaak van mening. Zo vindt 45% de Stage-App makkelijk te gebruiken (stelling 5) en vindt de helft de stage-app niet onnodig ingewikkeld (stelling 6), maar daar tegenover staat dat ruim een kwart de app niet makkelijk te gebruiken vindt en de app wel onnodig ingewikkeld vindt. Tijdens het gebruik heeft ruim de helft van de studenten niet veel problemen ondervonden, maar bijna een kwart geeft wel (stelling 7). Toch geeft bijna 70% van de studenten aan dat ze geen ondersteuning van een technisch persoon nodig hebben om de app te gebruiken (stelling 8).

Wat betreft de functionaliteiten en interne consistentie van de Stage-App zijn de meeste studenten neutraal. Zo is de helft van de studenten neutraal over of de verschillende functies van de app goed op elkaar aansluiten, is bijna een kwart het hiermee oneens en ruim een kwart het hiermee wel eens (stelling 9). Een vergelijkbaar beeld zien we bij de stelling over inconsistenties in de Stage-App (stelling 10): 40% is hierover neutraal, ruim een derde vindt dat er weinig inconsistenties in zitten, maar bijna een kwart vindt wel dat er veel inconsistenties in zitten.

4 Resultaten

Tabel 5: Gebruiksgemak volgens studenten (N=42, in percentages).

	(Helemaal) mee oneens	Neutraal	(Helemaal) mee eens	Totaal
1. Ik moest veel dingen leren voor ik met de Stage-App aan de slag kon	66,7	19,0	14,3	100
2. Ik denk dat de meeste studenten de Stage-App snel kunnen leren gebruiken	9,5	21,4	69,0	100
3. Ik gebruik de Stage-App met veel vertrouwen	31,0	35,7	33,3	100
4. Ik zou de Stage-App graag vaak gebruiken	40,5	23,8	35,7	100
5. Ik vind de Stage-App makkelijk te gebruiken	26,2	28,6	45,2	100
6. Ik vind de Stage-App onnodig ingewikkeld	50,0	21,4	28,6	100
7. Ik heb veel problemen ondervonden bij het gebruik van de Stage-App	52,4	23,8	23,8	100
8. Ik vind dat ik de ondersteuning nodig heb van een technisch persoon om de Stage-App te kunnen gebruiken	69,0	21,4	9,5	100
9. De verschillende functies in de Stage-App sluiten goed op elkaar aan	23,8	50,0	26,2	100
10. Ik vind dat er te veel inconsistentie in de Stage-App zit	35,7	40,5	23,8	100

4.1.1.2 Redenen voor gebruik van de Stage-App

Op basis van de resultaten uit de focusgroepen lijkt het niet aannemelijk dat het gebruik van de Stage-App vaak onderwerp van gesprek is geweest tussen docenten en stagiairs bij aanvang van de stages. Slechts één deelnemer – een docent uit domein Onderwijs – geeft aan dat ze het gebruik van de Stage-App bij aanvang van de stage actief heeft gestimuleerd. De overige docenten en alle studenten benoemen niet dat het gebruik van de Stage-App expliciet is besproken door docent en stagiair bij aanvang van de stage.

Redenen waarom studenten en overige docenten de Stage-App toch zijn gaan gebruiken, verschillen per domein. Techniek-stagiairs zijn verplicht hun stage-uren te registreren en de voornaamste reden voor het gebruik van de Stage-App lijkt dan ook de ingebouwde functionaliteit voor urenregistratie te zijn geweest. In de stagehandleiding van Techniek stond namelijk vermeld dat hiervoor de Stage-App gebruikt moest worden. Opvallend is dat zowel Techniek-stagiairs als docenten aangeven niet goed op te hoogte te zijn geweest van dat de Stage-App vooral bedoeld was ter ondersteuning van het leerproces, ondanks de voorlichtingsactiviteiten zoals beschreven in paragraaf 0.

De stagiairs van domein Gezondheidszorg is de Stage-App aan gebruiken na een presentatie van één van de onderzoekers, maar geeft aan dat er door docenten niet gesproken is over het gebruik van de Stage-App. De stagiair van domein Onderwijs heeft de app zelfstandig gevonden via de digitale leeromgeving Canvas.

De docent van domein Onderwijs die het gebruik wel gestimuleerd heeft, vond dat in het ontwerp van de Stage-App goed is nagedacht over hoe stagiairs tijdens hun stage ondersteund kunnen worden in hun leerproces en heeft de app daarom actief gestimuleerd onder haar stagiairs. De docent Gezondheidszorg was vooral nieuwsgierig naar de meerwaarde van de Stage-App en wilde deze daarom graag gaan gebruiken.

4.1.2 Fase 2: Stagiair werkt, leert en communiceert

Fase 2 van het cyclisch begeleidingsproces (Figuur 2) houdt in dat een stagiair werkt, leert en communiceert over zijn/haar leerproces. Ze konden de Stage-App inzetten om inzicht te krijgen in en te reflecteren op hun leerproces en over hun leerproces te communiceren met hun begeleider. Hieronder worden de resultaten uit de pilot op deze twee aspecten beschreven.

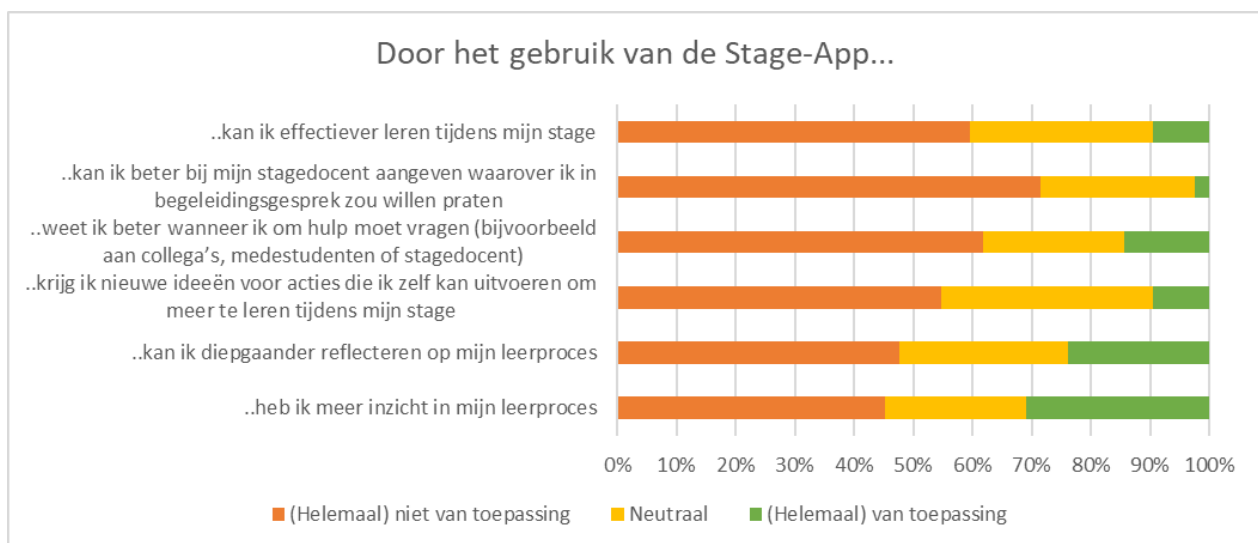
4.1.2.1 De stagiair leert: reflecteren op leerproces via de Stage-App

Vragenlijst: inzicht in perspectief stagiairs

In de vragenlijst konden stagiairs via zes stellingen aangeven in welke mate het gebruik van de Stage-App ondersteunend is in het zicht krijgen op hun eigen leerproces. Deze stellingen zijn door 42 stagiairs ingevuld.

De antwoorden op de stellingen laten zien dat stagiairs overwegend negatief zijn over de bijdrage van de Stage-App aan het zicht krijgen op hun eigen leerproces; zie Figuur 7. Bij de zes stellingen geeft namelijk 45,2 tot 71,4% aan de stellingen (helemaal) niet van toepassing te vinden. Oftewel, deze stagiairs vinden dat de Stage-App hen niet of nauwelijks beter ondersteunt bij hun leerproces. Nog eens 23,8 tot 35,7% is neutraal over de ondersteuning van de Stage-App. De overige 2,4 tot 31% van de stagiairs vindt dat de stellingen van toepassing zijn, oftewel, dat de Stage-App hen beter ondersteunt in hun leerproces. Geen enkele stagiair vindt de stellingen helemaal van toepassing. Hierbij merken we wel op dat uit Tabel 4 al bleek dat studenten in meerderheid vonden dat ze sowieso al goed inzicht hebben in het leerproces, daar goed op kunnen reflecteren en in staat zijn om het leerproces waar nodig bij te sturen, waardoor zij wellicht weinig ruimte zagen tot verbetering daarvan door de ondersteuning van de Stage-App. Figuren met de percentages per stelling zijn te vinden in Bijlage 6:.

Wanneer we de stagiairs van de verschillende opleidingen met elkaar vergelijken, is het alleen zinvol om stagiairs van Techniek (N=23) en Onderwijs (N=18) met elkaar te vergelijken, omdat maar één stagiair van Gezondheidszorg de vragenlijst heeft ingevuld. De stagiairs van Techniek en Onderwijs verschillen echter niet noemenswaardig van elkaar in hun scores op de stellingen.

Figuur 7: Opbrengsten gebruik Stage-App volgens studenten (N=42).

Vragenlijst: inzicht in perspectief docenten

Bij de docenten (N=19) is middels vijf stellingen onderzocht in welke mate zij vinden dat de Stage-App het leerproces van hun stagiairs ondersteunt. Bijna twee derde van de docenten (N=13) kon deze stellingen niet beantwoorden, omdat hun stagiairs volgens hen de Stage-App niet hebben gebruikt.

De overige zes docenten zijn overwegend negatief of neutraal over bijdrage van de Stage-App aan het leerproces van hun stagiairs. Slechts één docent vindt drie van de zes stellingen van toepassing, oftewel, de Stage-App voor deze stellingen ondersteunend aan het leerproces van de studenten. Figuren met de percentages per stelling zijn te vinden in Bijlage 7:.

Focusgroepen: inzichten domein Techniek

De twee stagiairs Techniek gaven in de focusgroep aan dat ze Stage-App vooral hebben gebruikt voor hun verplichte urenregistratie, en dat ze geen meerwaarde zagen in de app ter ondersteuning van hun leerproces. Ze gaven aan hun leerproces zonder gebruik van de app prima te kunnen monitoren en 'gewoon' bij te houden in hun POP in plaats van in de Stage-App. Ook gaf één van hen aan dat het erg veel werk was om via de Stage-App te reflecteren op zijn leerproces. Eén van de Techniek stagiairs gaf daarnaast aan dat hij de automatische feedback in de Stage-App als kinderachtig heeft ervaren.

Een docent Techniek vult hierop aan dat veel Techniek-stagiairs het nut van reflecteren überhaupt niet inzien. Volgens hem beperken de stagiairs zich graag tot het schrijven van het verplichte reflectieverslag en 'gaan ze echt niet extra reflecteren' in de Stage-App. Een andere docent Techniek vult hierop aan dat reflecties van Techniek-stagiairs vaak erg oppervlakkig blijven en begeleiders veel moeten doorvragen om een goede reflectie op gang te krijgen. Daarvoor is volgens hem face-to-face contact nodig in plaats van reflectie via de Stage-App.

Focusgroepen: inzichten domein Gezondheidszorg

De stagiair uit het domein Gezondheidszorg was positief over het gebruik van de Stage-App ter ondersteuning van het leerproces. Deze stagiair geeft aan dat de reflectiemodellen in de Stage-App haar erg hebben geholpen om diepgaander te reflecteren, iets waarmee zij in haar eerdere loopbaan moeite had. Daarnaast geeft het reflecteren vanuit de Stage-App haar overzicht en focus. De automatische feedback was voor haar niet zinvol, ze miste de mogelijkheid om dit uit te kunnen zetten. Het invullen van de app ervaart ze niet als extra werk, omdat de reflectie juist heel bruikbaar is voor haar portfolio.

Focusgroepen: inzichten domein Onderwijs

De stagiair uit het domein Onderwijs werd door het gebruik van de Stage-App meer bewust van haar leerproces. Ze vond dat de Stage-App heeft geholpen om inzicht te verkrijgen in waar ze staat in haar leerproces en waaraan ze moet werken. De statistieken uit de app ervaarde ze als handig om haar leerproces te monitoren. Ook benadrukte deze stagiair dat de automatische feedback uit de app erg handig was, vooral de feedback over dingen waaraan ze wellicht nog onvoldoende had gewerkt.

4.1.2.2 Informatie over leerproces delen via de Stage-App

Opvallend is dat van de 42 stagiairs slechts 10 stagiairs informatie over hun leerproces hebben gedeeld via de Stage-App met hun begeleiders. Uit Tabel 6 blijkt dat zes van hen afkomstig zijn uit domein Onderwijs, drie uit Techniek en één uit Gezondheidszorg. Uit de resultaten van de begeleiders-vragenlijst blijkt een vergelijkbaar beeld: van de 19 begeleiders hebben er slechts vier

informatie over het leerproces van ten minste één van hun stagiairs ontvangen vanuit de Stage-App. Deze vier begeleiders zijn allen werkzaam in domein Onderwijs, zie Tabel 7.

Tabel 6: Delen van leerproces – perspectief stagiairs.

Domein	Informatie over leerproces gedeeld		Totaal
	Ja	Nee	
Gezondheidszorg	1	0	1
Techniek	3	20	23
Onderwijs	6	12	18
Totaal	10	32	42

Tabel 7: Delen van leerproces – perspectief begeleiders.

Domein	Informatie over leerproces gedeeld		Totaal
	Ja	Nee	
Gezondheidszorg	0	3	3
Techniek	0	10	10
Onderwijs	4	2	6
Totaal	4	15	19

De resultaten uit de focusgroepen kunnen inzicht bieden in waarom relatief weinig stagiairs de Stage-App gebruikt hebben om informatie over hun leerproces te delen met hun begeleiders.

Focusgroepen: inzichten domein Techniek

Eén van de Techniek stagiairs gaf aan dat hij de automatische feedback in de Stage-App als kinderachtig heeft ervaren. Hij heeft in de Stage-App aangegeven dat hij een opdracht als moeilijk inschatte en kreeg als feedback dat hij hulp moest vragen aan zijn begeleider. Hij had geen behoefte aan hulp van zijn begeleider, want hoewel hij de taak als moeilijk inschatte, zag hij hierin juist een uitdaging die hij dacht aan te kunnen zonder begeleiding. Hij heeft daarom geen informatie over zijn leerproces gedeeld met zijn begeleider.

Focusgroepen inzichten domein Gezondheidszorg

De stagiair uit het domein Gezondheidszorg heeft geen informatie gedeeld over het leerproces met de begeleider. Waarom is niet helemaal duidelijk. Zij was erg positief over het gebruik van de Stage-App om te reflecteren op haar leerproces maar heeft dit dus niet via de app met de docent gedeeld. Opvallend is dat bij de vragenlijst wel één student uit dit domein aangeeft informatie gedeeld te hebben met de docent – wellicht is hier Ja geantwoord op de vraag omdat er wel gesproken is met de docent over de app maar niet via de app informatie is gedeeld.

Focusgroepen inzichten domein Onderwijs

De stagiair uit het domein Onderwijs heeft niet *via* de Stage-App om hulp gevraagd aan haar begeleider omdat ze niet op de hoogte was van die functionaliteit in de app. Ze heeft *wel* haar reflecties in de Stage-App laten zien en besproken tijdens face-to-face begeleidingsgesprekken en op basis daarvan nieuwe acties voor haarzelf geformuleerd. Wij vermoeden dat door het werken op afstand studenten en begeleiders (meer dan bij de start van het project) al online communicatiekanalen hadden geadopteerd waardoor er weinig meerwaarde meer zat in de communicatiefunctie in de Stage-App zelf.

4.1.3 Fase 3: De docent analyseert en interpreteert

Fase 3 van het cyclisch begeleidingsproces (figuur 1) houdt in dat de docent door middel van de Stage-App het leerproces van de student analyseert en interpreteert.

4 Resultaten

Uit het bovenstaande blijkt dat slechts 10 van de 44 stagiairs die de vragenlijst hebben ingevuld de Stage-App hebben gebruikt om over hun leerproces te communiceren met hun docent. Deze 10 stagiairs is gevraagd of docenten door deze communicatie beter zicht hebben op het leerproces van stagiairs, zie Tabel 8.

Uit deze tabel blijkt dat evenveel stagiairs vinden dat docenten door communicatie via de app beter zicht hebben op het leerproces van de stagiairs (N=4), als stagiairs die vinden dat docenten hierdoor geen beter zicht hebben op hun leerproces (N=4). Daarnaast vindt een meerderheid van de stagiairs (N=7) dat door communicatie via de Stage-App docenten niet beter weten wat er speelt op hun stage en waar stagiairs begeleiding bij nodig hebben.

Tabel 8: Door via de Stage-App informatie te delen en vragen te stellen aan mijn stagedocent... (N=10)

	(Helemaal) niet van toepassing	Neutraal	(Helemaal) van toepassing	Totaal
..heeft mijn stagedocent meer inzicht in mijn leerproces	4	2	4	10
..weet mijn stagedocent beter wat er speelt op mijn stage en waar ik begeleiding bij nodig heb	7	1	2	10

De vier docenten die via de Stage-App informatie over het leerproces van hun stagiairs hebben ontvangen, zijn van mening verdeeld of deze informatie heeft bijdragen aan hun inzicht in het leerproces van hun stagiairs, zie Tabel 9. Twee docenten geven aan door de informatie uit de Stage-App niet meer inzicht in het leerproces te hebben of niet beter te weten wat er speelt op de stages en wat voor begeleiding nodig is. Op beide stellingen is één docent neutraal, en één docent positief. Kortom, voor één van de vier docenten heeft de informatie die gedeeld is door studenten bijgedragen aan beter inzicht in het leerproces.

Tabel 9: Doordat mijn stagiairs informatie met mij delen uit de Stage-App... (N=4)

	(Helemaal) niet van toepassing	Neutraal	(Helemaal) van toepassing	Totaal
..heb ik meer inzicht in het leerproces van mijn student(en)	2	1	1	4
..weet ik beter wat er speelt in hun stages en waar ze begeleiding bij nodig hebben	2	1	1	4

Inzicht uit focusgroepen

De Techniek-docenten en docent Gezondheidszorg hebben geen informatie over het leerproces van hun stagiairs ontvangen via de Stage-App, waardoor ze niks konden zeggen over of de Stage-App hen helpt beter inzicht te verkrijgen in het leerproces. Techniek-docenten zagen geen duidelijke meerwaarde in de Stage-App op dit vlak, omdat ze vinden dat ze door hun huidige begeleidingsproces al goed zicht hebben op het leerproces van hun stagiairs. Of de Onderwijs-docent beter inzicht heeft gekregen in het leerproces van haar stagiaires wordt uit de focusgroep helaas niet duidelijk.

4.1.4 Fase 4: Docent & stagiair communiceren over leerproces

Fase 4 van het cyclisch begeleidingsproces (Figuur 2) houdt in dat de docent en stagiair met elkaar communiceren over hun analyses en interpretaties van de leerprocessen die zijn vastgelegd in de Stage-App, en er in de begeleidingsmomenten met elkaar op in gaan. De aanname is dat docenten – doordat ze het leerproces via de Stage-App kunnen analyseren en interpreteren en doordat

studenten via de Stage-App meer inzicht hebben in hun leerproces en begeleidingsbehoefte – relevantere en effectievere begeleiding kunnen bieden aan hun stagiairs.

De 10 stagiairs die informatie via de Stage-App hebben gedeeld met hun docent is gevraagd of deze docenten hen hierdoor kunnen begeleiden bij hun leerproces, zie Tabel 10. Uit de tabel blijkt dat de meerderheid van de studenten niet merkt dat de begeleiding is verbeterd naar aanleiding van de informatie uit de Stage-App. Zo geven 8 van de 10 stagiairs aan naar aanleiding van de informatie niet door hun docent worden geholpen bij het formuleren van begeleidingsvragen, en geven zes van de 10 stagiairs aan dat ze geen relevantere begeleiding of feedback ontvangen, en niet effectiever worden begeleid. Slechts drie stagiairs vinden de begeleiding en feedback relevanter, en twee stagiairs vinden de begeleiding effectiever. Hierbij merken wij op dat de stellingen een 'relatieve formulering' hebben met woorden als 'relevantere' en 'effectievere'. Uit de focusgroepen blijkt dat docenten aangeven ook zonder Stage-App al goed in staat te zijn om relevante feedback en effectieve begeleiding te geven. De vraag is ook in hoeverre studenten in staat zijn om een vergelijking te maken met stagebegeleiding zonder Stage-App, aangezien het voor de studenten uit het domein Techniek en Gezondheidszorg de eerste stage was in hun studieloopbaan. Achteraf bezien had de vraagstelling anders gekozen moeten worden.

Tabel 10: Door via de Stage-App informatie te delen en vragen te stellen aan mijn stagedocent... (N=10)

	(Helemaal) niet van toepassing	Neutraal	(Helemaal) van toepassing	Totaal
..word ik geholpen bij het formuleren van mijn begeleidingsvragen	8	2	0	10
..kan mijn stagedocent mij relevantere begeleiding en feedback geven	6	1	3	10
..kan mijn stagedocent mij effectiever begeleiden	6	2	2	10

De vier docenten die informatie over het leerproces van hun stagiairs hebben ontvangen via de Stage-App verschillen in of ze vinden dat ze door de informatie relevanter en effectiever kunnen begeleiden. Bij de twee stellingen uit Tabel 11 geeft steeds één begeleider aan dat de begeleiding relevant en effectiever is, terwijl één docent neutraal is, en twee docenten aangeven dat dit niet het geval is.

Tabel 11: Doordat mijn stagiairs informatie met mij delen uit de Stage-App... (N=4)

	(Helemaal) niet van toepassing	Neutraal	(Helemaal) van toepassing	Totaal
..kan ik relevantere begeleiding en feedback geven	2	1	1	4
..kan ik studenten effectiever begeleiden	2	1	1	4

Inzicht uit focusgroepen

Doordat niet vaak informatie over het leerproces is gedeeld via de Stage-App bieden de focusgroepen weinig aanvullende inzichten. Slechts één student Onderwijs geeft aan dat het bespreken van de informatie uit de Stage-App met haar docent haar geholpen heeft om op haar leerproces te reflecteren en nieuwe acties voor haarzelf te formuleren.

4.2 Succesfactoren en verbeterpunten voor online stagebegeleiding

De tweede onderzoeksvraag gaat in op de succesfactoren en mogelijke verbeterpunten voor online stagebegeleiding.

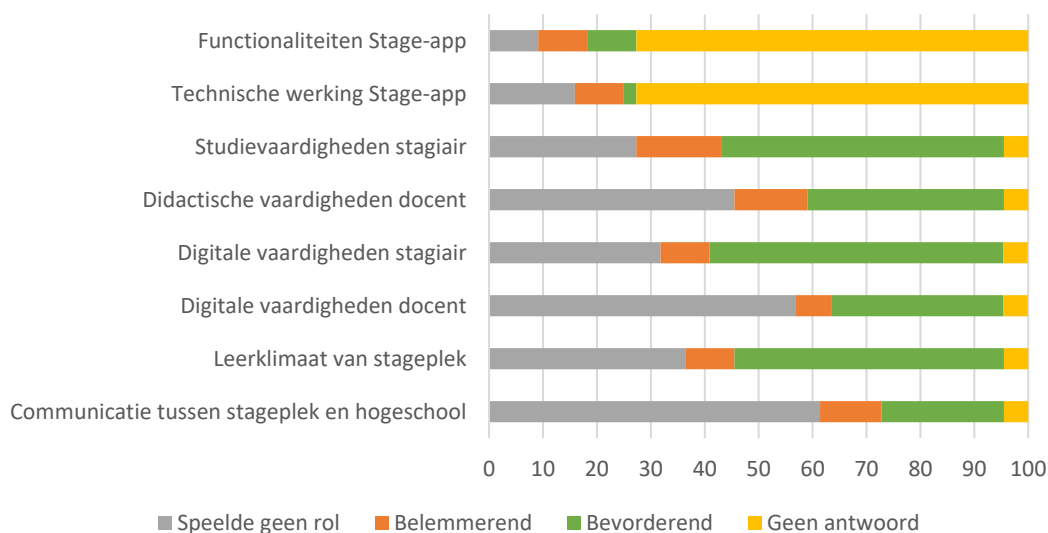
Inzichten uit vragenlijsten

Op basis van de vragenlijsten onder stagiairs en docenten is een algemeen beeld te schetsen over factoren die belemmerend dan wel bevorderend zijn voor (online) stagebegeleiding.

In Figuur 8 staan de resultaten van stagiairs. Wat hierin opvalt is dat een grote meerderheid van de studenten (72,7%) geen antwoord heeft gegeven op de stellingen die specifiek over de Stage-App gingen, namelijk of de functionaliteiten en technische werking van de app bevorderend dan wel belemmerend waren voor de stagebegeleiding. Dit komt doordat alleen aan studenten die daadwerkelijk iets gedeeld hebben met hun stagedocent deze vragen zijn gesteld.

Van de studenten die deze stellingen wel hebben beantwoord vonden een meerderheid dat de technische werking geen rol speelde in hun stagebegeleiding (15,9%), en vond 9,1% de technische werking van de app belemmerend in hun stagebegeleiding. Slechts 2,3% (in absolute aantallen betreft dit één student) vond de technische werking van de app bevorderend voor de stagebegeleiding. Wat betreft de functionaliteiten waren de antwoorden gelijk verdeeld, 9,1% van de studenten (vier studenten in absolute aantallen) vond dat de functionaliteiten geen rol speelden of belemmerend dan wel bevorderend waren.

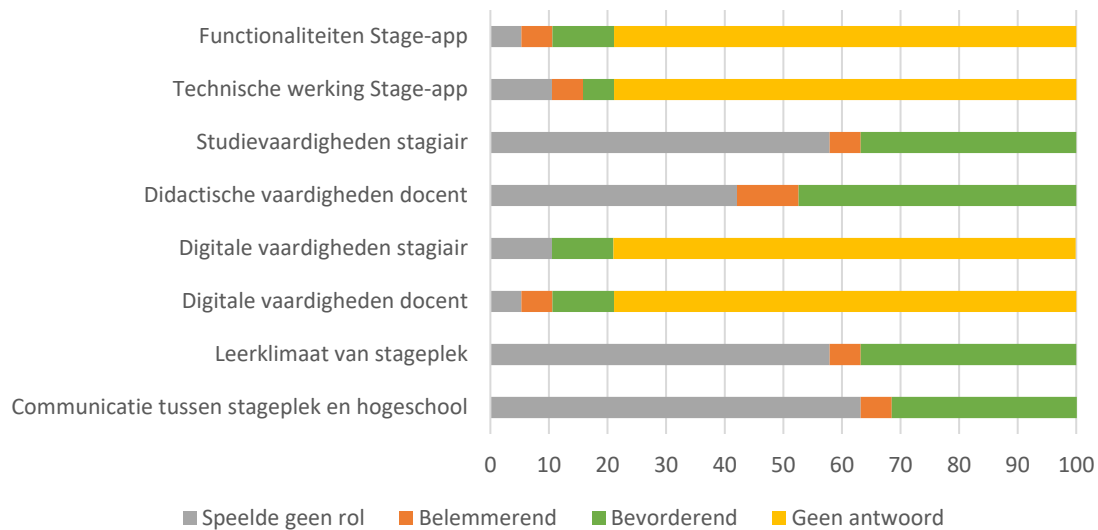
Verder valt op uit Figuur 8 dat stagiairs vooral hun eigen studievvaardigheden, digitale vaardigheden en het leerklimaat van de stageplek bevorderend vinden voor hun stagebegeleiding. Didactische of digitale vaardigheden van de stagedocent spelen volgens hen vaker geen rol dan dat deze vaardigheden als bevorderend worden ervaren.

Figuur 8: Belemmerende en bevorderende factoren – Perspectief studenten (N=44).

In Figuur 9 staan de resultaten van de stagedocenten. Ook hier valt op dat een ruime meerderheid van de docenten (78,9%) niet heeft aangegeven of de functionaliteiten dan wel technische werking van de Stage-App als belemmerend of bevorderend is ervaren in de stagebegeleiding. Dit komt doordat alleen aan docenten met wie daadwerkelijk iets gedeeld is door studenten deze vragen zijn gesteld.

Wat verder opvalt is dat het grootste deel van de docenten bij elke factor – behalve bij ‘didactische vaardigheden docent’ – die de stagebegeleiding mogelijk belemmert of bevordert heeft aangegeven dat deze of geen rol speelde of dat ze geen antwoord hebben gegeven.

Figuur 9: Belemmerende en bevorderende factoren – Perspectief stagedocenten (N=19).

Inzichten uit de focusgroepen

In de focusgroepen is niet specifiek ingegaan op belemmerende of bevorderende factoren voor (online) stagebegeleiding. Wel is specifiek ingegaan op belemmerende of bevorderende kenmerken van de Stage-App in de ondersteuning van het leerproces, en aanbevelingen van de gebruikers. Hoewel er soms beschreven wordt hoe vaak of door wie een bepaald kenmerk genoemd wordt, is het doel van de focusgroepen om verdiepende inzichten op te halen. Een inzicht dat één keer is genoemd kan net zo waardevol zijn als een inzicht dat vaker is genoemd.

Bevorderende kenmerken

Kenmerken uit de Stage-App die als bevorderend werden ervaren hebben vooral betrekking op bewustwording van en reflectie op het leerproces. Zo geeft een student aan dat ze door het gebruik van de app tijdens haar stage meer focus heeft gehad op haar opgestelde leerdoelen, en dat de ingebouwde reflectiemodellen en automatische tips haar hielpen beter en diepgaander te reflecteren op haar leerproces.

De reflectie in de Stage-App werd door studenten daarnaast als waardevol ervaren voor het opbouwen van hun portfolio: de reflecties in de app konden ze in hun portfolio opnemen, waardoor het gebruik van de app niet als ‘extra werk’ werd ervaren.

Andere bevorderende kenmerken hebben betrekking op gebruiksgemak en bereikbaarheid van de Stage-App. Zo gaf een student aan dat de app overzichtelijk in elkaar steekt en makkelijk is in het gebruik. Enkele docenten gaven daarnaast aan de koppeling van de app aan de digitale leeromgeving als prettig te ervaren, doordat de app zo makkelijk bereikbaar was.

Belemmerende factoren

Belemmerende kenmerken in het gebruik van de Stage-App hebben vooral te maken met de bereikbaarheid en technische werking van de app.

4 Resultaten

Wat betreft bereikbaarheid gaven Techniek-docenten aan verschillende problemen te hebben ervaren. Zo gaven deze docenten aan dat er opstartproblemen waren met de app wat betreft de bereikbaarheid doordat de app gemigreerd moest worden naar een nieuwe leverancier, waardoor veel studenten geen vertrouwen meer hadden in het gebruik van de app.

Wat betreft de technische werking waren vooral de Techniek-studenten en -docenten kritisch op de Stage-App, doordat dit raakt aan hun eigen domein.

Belemmerende factoren die genoemd zijn, zijn bugs in de app. Zo heeft één docent nooit kunnen inloggen en daardoor de app niet kunnen gebruiken. Een ander voorbeeld hiervan is dat het een student niet lukte om zijn leerproces te delen met de docent, ondanks dat zij aan elkaar gekoppeld waren in de app. Ook werden door Techniek-docenten bugs ervaren in de ingebouwde urenregistratie: zij kregen vanuit de app een mailnotificatie dat een bepaalde student geen uren had geschreven en hebben studenten hierop geattendeerd, terwijl studenten wél uren hadden geschreven. De verschillende bugs kwamen de ervaren gebruiksvriendelijkheid uiteraard niet ten goede.

Ook vond een student de gebruikersinterface vervelend, en voldeed die interface volgens hem aan diverse bad practices voor gebruikersinterfaces. Dit zien we overigens ook terug in de matige SUS-score in paragraaf 4.1.1.1. Tevens vonden studenten de urenregistratie omslachtig, bijvoorbeeld doordat deze registratie in minuten moet in plaats van uren en/of minuten. Eén student gebruikte daarom een andere tool voor zijn urenregistratie en vulde de geregistreerde uren daarna pas in in de Stage-App.

Een ander technisch punt wat als belemmerend werd ervaren is de koppeling tussen de export van studentreflecties uit de Stage-App en de opbouw van het POP dat studenten moeten schrijven. Doordat de export qua opbouw niet goed aansluit op het POP, moeten studenten veel nabewerking doen op de export. Dat wordt als negatief ervaren.

Naast deze punten op gebied van bereikbaarheid en technische werking, waren enkele Techniek-stagiairs daarnaast kritisch op de inhoud van de Stage-App. Wanneer zij in de app aangeven dat ze een taak moeilijk vinden, vindt één student dat de automatische feedback daarop wat 'kinderachtig' was. Hij kreeg als suggestie om hulp te vragen aan zijn stagedocent, maar had daar geen behoefte aan omdat hij de moeilijke taak juist als een uitdaging voor zichzelf zag (zie ook paragraaf 4.1.2.1). Een andere student gaf aan dat wanneer hij aangaf een taak moeilijk te vinden, dat hij dan een reflectiescherm in de Stage-App moest invullen, wat hij teveel werk vond.

Verbeterpunten

De genoemde verbeterpunten komen voort uit de ervaren belemmeringen in het gebruik van de Stage-App.

Qua technische werking wordt gesuggereerd om de methode voor urenregistratie te verbeteren qua gebruiksvriendelijkheid, om correcte mailnotificaties te versturen aan docenten, de export naar Word in relatie tot het POP te verbeteren, en de functionaliteit om activiteiten aan elkaar te koppelen (als keten) te verbeteren.

Andere verbeterpunten hebben betrekking op de introductie van de Stage-App en de opzet van de pilot. Wat betreft de opzet van de pilot van de Stage-App is aangegeven dat wellicht met een kleinschaligere pilot begonnen had kunnen worden, en het gebruik van de Stage-App tussentijds geëvalueerd had kunnen worden in plaats van alleen aan het eind. Zo'n tussenevaluatie had als stimulans kunnen dienen voor docenten en stagiairs om de Stage-App intensiever te gebruiken.

Wat betreft de introductie van de Stage-App mag het gebruik (nog meer) gestimuleerd worden onder stagedocenten, en wellicht ook onder werkplekbegeleiders die de stagiairs in de organisatie

begeleiden. Techniek-docenten waren bijvoorbeeld niet allemaal goed op de hoogte van de functionaliteiten van de app op gebied van reflectie op leerproces (ondanks de voorlichtingsactiviteiten zoals beschreven in paragraaf 3.2), en hebben dit dan ook vaak niet gestimuleerd bij stagiairs. Inzicht in de student-kant van de app (wat ziet de student als hij de app gebruikt) zou docenten hierbij kunnen helpen. Ook een nog duidelijkere instructie – ook in de studiehandleidingen – zou het gebruik onder docenten en stagiairs kunnen stimuleren. Vermoedelijk hebben de omstandigheden met thuiswerken en thuisonderwijs hier belemmerend gewerkt voor de pilots.

5 Conclusies en discussie

Op basis van de analyse in het vorige hoofdstuk kunnen we de conclusie trekken dat de pilots in de praktijk niet zijn verlopen zoals beoogd in het activiteitenplan van het project. Ten eerste was de populatie studenten en docenten kleiner dan gepland, door zowel de technische problemen in het voorjaar van 2020 als de Covid-19 pandemie (waaronder de beperkende maatregelen, verhoogde werkdruk bij docenten en een kleiner aantal stageplaatsen vanuit het werkveld). Ten tweede hebben van de totale populatie minder studenten en docenten dan verwacht daadwerkelijk gebruik gemaakt van de Stage-App en vervolgens ook deelgenomen aan het onderzoek. Om deze redenen hebben wij de onderzoeksvragen enigszins aangepast tot de volgende twee vragen die wij in dit evaluatierapport beantwoorden:

1. Hoe is de pilot met stagebegeleiding ondersteund door de stage-app ervaren door deelnemende stagiairs en begeleiders?
2. Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

Wij zijn van mening dat wij met de uitgevoerde evaluatie nieuwe kennis hebben kunnen ontwikkelen over online stagebegeleiding enerzijds en over het uitvoeren van onderwijsinnovatieprojecten waarbij op afstand gewerkt wordt anderzijds.

Hoe is de pilot met stagebegeleiding ondersteund door de stage-app ervaren door deelnemende stagiairs en begeleiders?

Bekeken vanuit de fases van het cyclisch begeleidingsmodel voor (online) stagebegeleiding, blijkt dat de meeste studenten de cyclus niet afmaken, maar 'blijven hangen' in fase 1 of 2. Deze bevinding komt overeen met bevindingen in andere studies met betrekking tot formatief evalueren bij implementatie van programmatisch toetsen (Baartman & Gulikers, 2021). De functionaliteiten en inzichten die de Stage-App biedt worden door een meerderheid van de deelnemers niet gebruikt om het leer- en begeleidingsproces bij te sturen. Deels lijkt een verklaring daarvoor dat veel studenten en docenten de meerwaarde van de Stage-App niet herkennen, mede omdat men in de basis tevreden is met de huidige situatie. Dus, ook al weten we uit onderzoek dat niet al het leerpotentieel op de werkplek wordt gebruikt (Billett, 2001; Nieuwenhuis et al., 2017; Poortman et al., 2012; Tynjälä, 2008), dat zien studenten en docenten in de onderwijspraktijk zelf niet zo. Opvallend hierbij is wel dat studenten vaak aangeven al in voldoende mate in staat te zijn tot reflectie op het leerproces, terwijl enkele docenten aangeven dat dit volgens hen vaak problematisch is en veel inzet van hun kant kost. Bovendien bleek de Stage-App niet altijd als gebruiksvriendelijk te worden ervaren, waardoor deelnemers reeds afhaakten in fase 1 of 2. De evaluatie heeft een aantal technische verbeterpunten die verholpen dienen te worden voor een betere gebruikerservaring.

Het herkennen van de meerwaarde die het gebruik van de Stage-App kan hebben, blijkt een voorwaarde voor succes. De studenten en docenten die namelijk wel fase 3 of 4 met de app doorlopen, zijn hier heel tevreden over en zien de meerwaarde van de Stage-App voor hun leerproces. Daarbij is het delen van informatie via de app zelf niet veel gebruikt, maar werd deze informatie wel gebruikt om invulling aan de begeleiding te geven buiten de app om (via online of face-to-face begeleidingsgesprekken). Wij vermoeden dat door het werken op afstand studenten en begeleiders (meer dan bij de start van het project) al online communicatiekanalen hadden geadopteerd waardoor er weinig meerwaarde meer zat in de communicatiefunctie in de Stage-App zelf.

Vanuit de theorie over de acceptatie van technologie weten we dat de intentie tot het gebruik – en daarmee indirect ook het daadwerkelijke gebruik - van een nieuwe technologie zoals de Stage-App, wordt beïnvloed door de mate van meerwaarde zoals die door de gebruiker wordt ingeschat (Davis, 1989; Venkatesh et al., 2003, 2012). Zowel de inschatting van de meerwaarde als het

daadwerkelijke gebruik worden gemedieerd door de ervaring van een persoon (Davis, 1989; Venkatesh et al., 2012). Aangezien studenten en docenten zelf in meerderheid aangaven voldoende 'ervaren' te zijn in het leren op stage en het begeleiden van stages, kan dit verklaren waarom docenten en studenten in de pilots de Stage-App minder geneigd waren om gebruik te maken van Stage-App dan gehoopt.

Wij merken op dat een aantal van de gehanteerde stellingen in de vragenlijsten een 'relatieve formulering' hebben met woorden als 'relevantere' en 'effectievere'. Uit de analyse blijkt dat studenten zelf in meerderheid van mening zijn dat ze al goed inzicht hebben in het leerproces, daar goed op kunnen reflecteren en in staat zijn om het leerproces waar nodig bij te sturen, en docenten aangeven ook zonder Stage-App al goed in staat te zijn om relevante feedback en effectieve begeleiding te geven. Deze percepties bieden waarschijnlijk weinig ruimte tot verbetering. De vraag is ook in hoeverre studenten in staat zijn om een vergelijking te maken met stagebegeleiding zonder Stage-App, aangezien het voor de studenten uit het domein Techniek en Gezondheidszorg de eerste stage was in hun studieloopbaan. Achteraf bezien had de vraagstelling dus anders gekozen moeten worden.

Wat zijn de succesfactoren voor online stagebegeleiding en wat zijn mogelijke verbeterpunten?

De technische werking van de app en de gebruiksvriendelijkheid daarvan waren voor een deel van de participanten belemmerend. Incorrecte notificaties en bugs zorgt voor minder motivatie om de Stage-App te gebruiken. Ook werd de (beperkte) aansluiting op de eisen vanuit de opleiding genoemd als belemmerende factor. Tegelijkertijd werden door anderen dezelfde factoren benoemd als bevorderende factor, bijvoorbeeld de integratie van de app in Canvas werkte bevorderend, en wanneer de exportmogelijkheden van de app wel goed aansloten bij de door de opleiding opgestelde vormeisen van in te leveren producten. Door zowel studenten als docenten werden als andere bevorderende factoren genoemd de studievaardigheden van de student, de didactische vaardigheden van de docent en het leerklimaat op de werkplek.

Door de participanten zijn ook verschillende verbeterpunten genoemd. Gezien de ervaren technische problemen, is doorontwikkeling van de app om bugs te verhelpen en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen een belangrijk onderdeel. De inbedding in het onderwijs kan op verschillende manieren verbeterd worden. Ten eerste kan de app explicieter worden opgenomen als onderdeel van de begeleiding om zo het cyclisch begeleidingsproces optimaal te kunnen benutten. Ook is het raadzaam om studenten actiever te begeleiden op bewustwording van en reflectie op het leerproces om de meerwaarde van ondersteuning door de Stage-App duidelijker voor het voetlicht te brengen.

Algemene inzichten

Om inzichten op te doen die generiek toepasbaar zijn, hebben we pilots opgezet in drie verschillende opleidingsdomeinen. De pilots zijn per domein ook erg verschillend verlopen. In onze analyse hebben we geprobeerd overeenkomsten en verschillen te herkennen en waar mogelijk hebben we generieke conclusies getrokken. Verschillen tussen domeinen waren vaak niet noemenswaardig groot.

Tenslotte concluderen we dat pilots opzetten en praktijkgericht onderzoek uitvoeren erg moeilijk bleek tijdens de Covid-19 pandemie. Het werken op afstand heeft persoonlijke afstemming met betrokkenen erg bemoeilijkt. Informele gesprekken en 'de wandelgangen' dragen bij aan draagvlak voor deelname aan het project en hebben we in dit project moeten ontberen. Extra inspanningen hebben geleid tot de aantallen deelnemers en de conclusies zoals in dit rapport zijn beschreven.

6 Aanbevelingen

Op basis van de bovenstaande conclusies en aanbevelingen, kunnen we de volgende aanbevelingen formuleren voor zowel opleidingen waar stages onderdeel van zijn als voor onderwijsinnovators en onderzoekers op deze thematiek:

- Bespreek in het team van stagedocenten hoe in de stagebegeleiding aandacht wordt besteed aan het leerproces op de werkplek, de mate waarin de student hiervan bewust is en de reflectievaardigheden van de student. Studenten zijn soms van mening dat zij goed kunnen reflecteren, terwijl docenten aangeven dat reflecties oppervlakkig blijven en ze het 'er echt uit moeten trekken'. Als dit bij een opleiding aan de orde is, kan het raadzaam zijn om de Stage-App expliciet onderdeel te maken van de stagebegeleiding omdat de informatie uit de app het gesprek tussen student en docent over het leren en de ontwikkeling van zelfregulerend leren kan ondersteunen.
- De meerwaarde van de Stage-App lijkt niet zozeer in de communicatiefunctie te zitten, maar wel in de informatie over het leerproces en de reflectie-ondersteuning. Wanneer docenten tijdens begeleidingsmomenten actief vragen naar het gebruik van de Stage-App, kan de meerwaarde benut worden door een effectieve inbedding van de app in het begeleidingsproces. De manier waarop dit het beste kan worden ingericht, hoe een dergelijk begeleidingsproces er dan uit ziet en welke vaardigheden docenten daar voor nodig hebben, zouden interessante onderwerpen zijn voor vervolgonderzoek.
- Onderwijsinnovatie in tijden van lockdown is extra moeilijk vanwege het werken op afstand. Het is dan verstandig om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande ontwikkelingen en processen zodat je zo min mogelijk zelf hoeft te organiseren qua activiteiten en werving van deelnemers. Hieraan gerelateerd kost het inzetten van een nieuw, ander systeem extra werk in de vorm van communicatie, instructie en draagvlak creëren, waarbij intensieve één-op-één communicatie en instructie de grootste kans op deelname biedt.

7 Literatuur

- Baarda, B. (2019). *Dit is onderzoek!* Noordhoff. <https://www.bol.com/nl/f/dit-is-onderzoek/35514552/>
- Baartman, L., & Gulikers, J. (2021). *Kwalitatieve karakterisering van docentactiviteiten in de verschillende fasen van de FE-cyclus*. OnderwijsResearchDagen 2021, Utrecht.
- Billett, S. (2001). Learning through work: Workplace affordances and individual engagement. *Journal of Workplace Learning*, 13(5), 209–214. <http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/EUM00000000005548>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>
- Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–319. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Denyer, D., Tranfield, D., & van Aken, J. E. (2008). Developing Design Propositions through Research Synthesis. *Organization Studies*, 29(3), 393–413. <https://doi.org/10.1177/0170840607088020>
- Gulikers, J., & Baartman, L. (2017). *Doelgericht professionaliseren: Formatieve toetspraktijken met effect! Wat DOET de docent in de klas?* https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2015/09/Inhoudelijke-eindrapport_NRO-PPO-405-15-722_DEF.pdf
- Nieuwenhuis, L., Hoeve, A., Nijman, D.-J., & van Vlokhoven, H. (2017). *Pedagogisch-didactische vormgeving van werkplekleren in het initieel beroepsonderwijs: Een internationale reviewstudie*. https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2015/09/reviewwerkplekleren_405-15-710.pdf
- Poortman, C. L., Nelen, A., de Grip, A., Nieuwenhuis, A. F. M., & Kirschner, P. A. (2012). Effecten van leren en werken in het mbo: Een review studie. *Pedagogische Studien*, 89, 288–306.
- Sauro, J. (2011). *MeasuringU: Measuring Usability with the System Usability Scale (SUS)*. <https://measuringu.com/sus/>
- Tynjälä, P. (2008). Perspectives into learning at the workplace. *Educational Research Review*, 3(2), 130–154. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2007.12.001>
- Usability.gov. (2020). *System Usability Scale (SUS)*. <https://www.usability.gov/how-to-and-tools/methods/system-usability-scale.html>
- van der Stappen, E., & Baartman, L. (2018). Automated Feedback for Workplace Learning in Higher Education. *21st International Conference on Technology Enhanced Assessment (TEA2018)*.
- van der Stappen, E., de Kwant, E., & Baartman, L. (2020). *Handreiking didactiek van online stagebegeleiding*.
- van der Stappen, E., & Zitter, I. (2017). Design propositions for technology-enhanced workplace learning. *Proceedings of EAPRIL*, 37–51.
- Van Veen, K., Zwart, R. C., & Meirink, J. A. (2012). What Makes Teacher Professional Development Effective? A Literature Review. In *Teacher Learning That Matters: International Perspectives* (pp. 3–21). New-York: Routledge.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User Acceptance of Information Technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Venkatesh, V., Thong, J. Y. L., & Xu, X. (2012). Unified theory of acceptance and use of technology (UTAUT2). *MIS Quarterly*, 36(1), 157–179. https://www.academia.edu/10356158/Unified_theory_of_acceptance_and_use_of_technology_UTAUT2_
- William, D. (2011). What is assessment for learning? *Studies in Educational Evaluation*, 37(1), 3–14. <https://doi.org/10.1016/J.STUEDUC.2011.03.001>

7 Literatuur

Zitter, I. (2016). *Welke factoren zijn van invloed op de kwaliteit van werkplekieren in het beroepsonderwijs?* NRO Kennisrotonde. <https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2016/06/053-Antwoord-Welke-factoren-zijn-van-invloed-op-werkplekieren-in-het-beroepsonderwijs-2016.pdf>

Bijlage 1: Survey Studenten

1 Welke opleiding volg je? *Single-responsevraag*

- ☐ Gezondheidszorg
☐ Techniek
☐ Onderwijs

2 Wat is jouw leeftijd? *Slidervraag*

	18	65	Dat zeg ik liever niet	
18 - 65				

3 Geef aan in hoeverre de volgende stellingen op jou van toepassing waren toen je met deze stage begon. Ik vind zelf dat ik bij de start van deze stage... *Tabelvraag (single response)*

	Helemaal niet van toepassing	Niet van toepassing	Neutraal	Van toepassing	Helemaal van toepassing	
..inzicht had in mijn leerproces	☐	☐	☐	☐	☐	
..voldoende in staat was om te reflecteren op mijn leerproces	☐	☐	☐	☐	☐	
..mijn leerproces (bij) te sturen	☐	☐	☐	☐	☐	

4 Hoe vaak heb jij de Stage-App gebruikt tijdens jouw stage? *Single-responsevraag*

- ☐ Nooit [[>> Einde onderzoek](#)]
☐ Een enkele keer
☐ Maandelijks
☐ Wekelijks
☐ Dagelijks

Bijlage 1: Survey Studenten

5 Heb jij de Stage-App gebruikt om informatie over jouw leerproces te delen of om een vraag te stellen aan jouw stagedocent? *Single-responsevraag*

- ☐ Nee
- ☐ Ja

6 De onderstaande stellingen gaan over de gebruiksvriendelijkheid van de Stage-App. Geef aan in hoeverre je het eens bent met de onderstaande stellingen. *Tabelvraag (single response)*

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	
Ik zou de Stage-App graag vaak gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik vind de Stage-App onnodig ingewikkeld	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik vind de Stage-App makkelijk te gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik vind dat ik de ondersteuning nodig heb van een technisch persoon om de Stage-App te kunnen gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	
De verschillende functies in de Stage-App sluiten goed op elkaar aan	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik vind dat er te veel inconsistentie in de Stage-App zit	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik denk dat de meeste studenten de Stage-App snel kunnen leren gebruiken	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik heb veel problemen ondervonden bij het gebruik van de Stage-App	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik gebruik de Stage-App met veel vertrouwen	☐	☐	☐	☐	☐	
Ik moest veel dingen leren voor ik met de Stage-App aan de slag kon	☐	☐	☐	☐	☐	

7

De volgende stellingen gaan over in welke mate de Stage-App jou ondersteunt bij het leerproces tijdens de stage. Geef aan in hoeverre de volgende stellingen op jou van toepassing zijn. Door het gebruik van de Stage-App..

Tabelvraag (single response)

	Helemaal niet van toepassing	Niet van toepassing	Neutraal	Van toepassing	Helemaal van toepassing	
..heb ik meer inzicht in mijn leerproces	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan ik diepgaander reflecteren op mijn leerproces	☐	☐	☐	☐	☐	
..krijg ik nieuwe ideeën voor acties die ik zelf kan uitvoeren om meer te leren tijdens mijn stage	☐	☐	☐	☐	☐	
..weet ik beter wanneer ik om hulp moet vragen (bijvoorbeeld aan collega's, medestudenten of stagedocent)	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan ik beter bij mijn stagedocent aangeven waarover ik in begeleidingsgesprek zou willen praten	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan ik effectiever leren tijdens mijn stage	☐	☐	☐	☐	☐	

8

De volgende stellingen gaan over in welke mate de Stage-App jouw stagedocent en jou ondersteunen bij de stagebegeleiding. (Soortgelijke vragen stellen wij ook aan de deelnemende stagedocenten.) Geef aan in hoeverre de volgende stellingen op jou van toepassing zijn. Door het gebruik van de functionaliteit in de Stage-App om informatie te delen en vragen te stellen aan mijn stagedocent..

Tabelvraag (single response)

VRAAG 8 ALLEEN TONEN ALS AAN DE ONDERSTAANDE VOORWAARDEN WORDT VOLDAAN, INDIEN NIET VOLDAAN SPRING NAAR: >> **VOLGENDE VRAAG**

Vraag 5. Heb jij de Stage-App gebruikt om informatie over jouw leerproces te delen of om een vraag te stellen aan jouw stagedocent? Antwoord Ja Is gegeven

	Helemaal niet van toepassing	Niet van toepassing	Neutraal	Van toepassing	Helemaal van toepassing	
..word ik geholpen bij het formuleren van mijn begeleidingsvragen	☐	☐	☐	☐	☐	
..heeft mijn stagedocent meer	☐	☐	☐	☐	☐	

Bijlage 1: Survey Studenten

inzicht in mijn leerproces						
..weet mijn stagedocent beter wat er speelt op mijn stage en waar ik begeleiding bij nodig heb	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan mijn stagedocent mij relevantere begeleiding en feedback geven	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan mijn stagedocent mij effectiever begeleiden	☐	☐	☐	☐	☐	

9

Hieronder staan enkele factoren die van invloed kunnen zijn op het succes van (online) stagebegeleiding. Geef voor elke factor aan of deze volgens jou een rol speelde in de stagebegeleiding tijdens deze stage, en zo ja, welke rol (belemmerend of bevorderend).

Tabelvraag (single response)

	Werkte belemmerend	Werkte bevorderend	Speelde geen rol	
Leerklimaat op mijn stageplek	☐	☐	☐	
Studievaardigheden van mijzelf	☐	☐	☐	
Digitale vaardigheden van mijzelf	☐	☐	☐	
Didactische vaardigheden stagedocent	☐	☐	☐	
Digitale vaardigheden stagedocent	☐	☐	☐	
Functionaliteiten van de Stage-App	☐	☐	☐	
Technische werking van de Stage-App	☐	☐	☐	
Communicatie tussen stageplek en HU	☐	☐	☐	

10

Na het afnemen van deze enquête, gaan we met een aantal deelnemende studenten en docenten in gesprek om de kwantitatieve resultaten te verhelderen met kwalitatief onderzoek. Als jij bereid bent om deel te nemen aan een dergelijke focusgroep (februari/maart 2021), laat dan alsjeblieft in het tekstvak hieronder jouw e-mailadres achter.

Open vraag (klein)

Bijlage 2: Survey Stagebegeleiders

1 Bij welke opleiding ben jij werkzaam? *Single-responsevraag*

- ☐ Gezondheidszorg
☐ Techniek
☐ Onderwijs

2 Hoeveel jaren heb je al ervaring met het begeleiden van stagiairs? *Slidervraag*

	0	35	
0 - 35			

3 Heeft minstens één van jouw stagiairs informatie over het leerproces met jou gedeeld vanuit de Stage-App? *Single-responsevraag*

- ☐ Nee
☐ Ja

4 De volgende stellingen gaan over de mate waarin de Stage-App het leerproces van jouw studenten heeft ondersteund. Geef aan in hoeverre deze stellingen op jou / jouw stagiairs van toepassing zijn. Door het gebruik van de Stage-App... *Tabelvraag (single response)*

	De app is niet gebruikt	Helemaal niet van toepassing	Niet van toepassing	Neutraal	Van toepassing	Helemaal van toepassing	
..hebben mijn stagiairs meer inzicht in hun leerproces	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
..reflecteren mijn stagiairs diepgaander	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
..formuleren mijn stagiairs betere begeleidingsvragen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
..geven mijn stagiairs beter aan waar ze over willen praten tijdens onze begeleidingsgesprekken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
..sturen mijn stagiairs hun leerproces beter (bij)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Bijlage 2: Survey Stagebegeleiders

5 De volgende stellingen gaan over de mate waarin de Stage-App het begeleidingsproces van jou richting jouw stagiairs heeft ondersteund. Geef aan in hoeverre deze stellingen op jou van toepassing zijn. Doordat mijn stagiairs informatie met mij delen uit de Stage-App...

Tabelvraag (single response)

VRAAG 5 ALLEEN TONEN ALS AAN DE ONDERSTAANDE VOORWAARDEN WORDT VOLDAAN, INDIEN NIET VOLDAAN SPRING NAAR: >> **VOLGENDE VRAAG**

Vraag 3. **Heeft minstens één van jouw stagiairs informatie over het leerproces met jou gedeeld vanuit de Stage-App?** Antwoord **Ja** Is gegeven

	Helemaal niet van toepassing	Niet van toepassing	Neutraal	Van toepassing	Helemaal van toepassing	
..heb ik meer inzicht in het leerproces van mijn student(en)	☐	☐	☐	☐	☐	
..weet ik beter wat er speelt in hun stages en waar ze begeleiding bij nodig hebben	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan ik relevantere begeleiding en feedback geven	☐	☐	☐	☐	☐	
..kan ik studenten effectiever begeleiden	☐	☐	☐	☐	☐	

6 Hieronder staan enkele factoren die van invloed kunnen zijn op het succes van (online) stagebegeleiding. Geef voor elke factor aan of deze volgens jou een rol speelde in de stagebegeleiding tijdens deze stage(s), en zo ja, welke rol (belemmerend of bevorderend).

Tabelvraag (single response)

	Werkte belemmerend	Werkte bevorderend	Speelde geen rol	
Leerklimaat op de stageplek	☐	☐	☐	
Studievaardigheden van mijn stagiair(s)	☐	☐	☐	
Digitale vaardigheden van mijn stagiair(s)	☐	☐	☐	
Mijn didactische vaardigheden	☐	☐	☐	
Mijn digitale vaardigheden	☐	☐	☐	
Functionaliteiten van de Stage-App	☐	☐	☐	
Technische werking van de Stage-App	☐	☐	☐	
Communicatie tussen stageplek en HU	☐	☐	☐	

7

Na het afnemen van deze enquête, gaan we met een aantal deelnemende studenten en docenten in gesprek om de kwantitatieve resultaten te verhelderen met kwalitatief onderzoek. Als jij bereid bent om deel te nemen aan een dergelijke focusgroep (februari/maart 2021), laat dan alsjeblieft in het tekstvak hieronder jouw e-mailadres achter.

Open vraag (klein)

☐

Bijlage 3: Toestemmingsformulier deelnemers focusgroep

INFORMED CONSENT voor studenten en docenten

voor het onderzoek naar online stagebegeleiding met de Stage-App / Werkplekieren App

Ik heb een toelichting ontvangen over het doel van het onderzoek. De onderzoeker heeft mij duidelijk uitgelegd waar het onderzoek over gaat, wat ik voor het onderzoek moet doen en wat dit voor mij betekent. Ik kon vragen stellen over het onderzoek en het gebruik van mijn persoonsgegevens (audio-opnames). Mijn vragen zijn naar wens beantwoord. Als ik nog vragen heb over het onderzoek, weet ik waar ik terecht kan om die vragen beantwoord te krijgen.

Ik ga ermee akkoord dat ik tijdens de focusgroep op audio word opgenomen voor het onderzoek naar Online Stagebegeleiding.

Ik stem ermee in dat mijn persoonsgegevens, het opgenomen geluidsmateriaal en de uitspraken die ik hierin doe worden gebruikt voor onderzoeksdoeleinden en alleen daarvoor. De opnames worden alleen beluisterd door onderzoekers en eventueel door de studenten en docenten die in beeld zijn gebracht.

Ik weet dat ik vrijwillig meedoe en dat ik op elk moment kan weigeren om mee te werken. Ik hoef hiervoor geen reden op te geven aan de onderzoekers.

Ik geef toestemming om de opnames waar ik op te horen ben nog 10 jaar na het onderzoek te bewaren voor verdere analyse, mocht dit nodig zijn.

De onderzoeker zal mijn naam niet noemen in het verslag dat hij/zij schrijft over het onderzoek, in artikelen over het onderzoek en als hij/zij (formeel en informeel) aan anderen over het onderzoek vertelt. Mijn privacy en mijn persoonsgegevens zijn gewaarborgd als deelnemer/betrokkene van dit onderzoek.

Naam: Geboortedatum:

Opleiding (HU):

Telefoonnummer E-mailadres:

Plaats: Datum:

Ik wil op de hoogte blijven van dit onderzoek en wat het oplevert: Ja/ nee

Handtekening:

Als onderzoeker verklaar ik bovenstaande persoon zorgvuldig te hebben geïnformeerd. Ook verklaar ik dat ik alle toekomstige zaken die van invloed zijn op de betrokkenheid of toestemming van deze persoon tijdig met hem of haar zal bespreken.

Naam onderzoeker:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 4: TOPIC-list Studenten

Introductie:

- Welkom heten.
- Doel van de bijeenkomst, werkwijze schetsen uitleggen hoe de data verwerkt worden.
- Dataverzameling en verwerking: Toelichten en toestemming vragen aan deelnemers.

Globale opzet interview (uitgaande van 60 min.)

- 5 min. opening
- 10 min: gebruik en gebruikersgemak
- 20 min: leerproces
- 20 min: begeleidingsproces
- 5 min: afronding

Toelichting dataverzameling, opslag en verwerking

- Dataverzameling: Van deze focusgroep worden audio-opnames gemaakt, zodat de onderzoekers de data kunnen verwerken en analyseren.
- Dataopslag: audio-opnamen worden niet gedeeld met derden en op een beveiligde digitale omgeving opgeslagen.
- Dataverwerking: Data worden anoniem verwerkt. Dit houdt in dat resultaten en eventuele quotes niet naar individuen terug te herleiden zijn.
- Vrijwillige deelname: jullie deelname is uiteraard vrijwillig. Op elk moment kun je weigeren mee te werken, zonder hiervoor een reden op te geven.
- Toestemming: gaan jullie akkoord met deze werkwijze? (= mondeling informed consent voor focusgroepen)

Gebruik van de topic-list: Alle rubrieken 1 t/m 6 (vetgedrukt onderwerp) worden uitgevraagd. Volgorde van vragen kan lopende het gesprek worden aangepast. Zorg dragen dat we elke vragenrubriek aan de orde laten komen.

Vraag + duiding	
Gebruik en gebruikersgemak	
1.	We zien verschillen in hoe vaak jullie de stage-app hebben gebruikt. Wat was voor jou de trigger om de app te gebruiken? (Praktisch misschien even kort vragen wie dagelijks/ wekelijks, maandelijks of niet: en deze als groepje bevragen)
	We zien grote verschillen in het gebruikersgemak van de stage-app. • Wat werkt goed? En waarom? • En welke verbeterpunten zien jullie? En waarom? (Praktisch eerst positieve punten en daarna verbeterpunten inventariseren, vragen om toelichting).
	Zou je de stage-app anders gaan gebruiken als deze punten verbeterd zijn? (terugkoppeling naar 1).
Ondersteunen Leerproces tijdens stage.	
3	• In hoeverre heeft de stage-app geholpen om meer inzicht in je leerproces te krijgen? • <i>Wel</i>: Hoe gebeurde dat? • <i>Neutraal/niet</i>: Kunnen jullie toelichten wat maakt dat jullie dit zo hebben ervaren? (brengt het ze ook op nieuwe ideeën?)
	Hoe hebben jullie de automatische feedbackfunctie vanuit de app hierbij ervaren?

4	• In hoeverre zijn jullie door het gebruik van de stage-app diepgaander gaan reflecteren op je leerproces? • Hoe draagt de stage-app hier wel/niet aan bij? Hebben jullie suggesties om ervoor te zorgen dat de app de diepgang in de reflectie nog beter kan ondersteunen?
Begeleidingsproces	
5	Uit de enquêtes blijkt dat studenten de stage-app nauwelijks gebruiken om hun leerproces met begeleiders te delen. • Hebben jullie de stage-app hiervoor gebruikt? Waarom wel/niet • Zo ja, in hoeverre heeft het contact via de stage-app geholpen bij het ontvangen van betere begeleiding van de stagedocent (op juiste moment, juiste inhoud)? • Waarom denken jullie dat andere studenten de stage-app hier nauwelijks voor gebruikt hebben?
Hebben jullie suggesties om dit te verbeteren?	
6	• Aan wat voor stagebegeleiding hebben jullie <i>over het algemeen</i> behoefte? • In hoeverre sluit de huidige stagebegeleiding <i>zowel via als buiten de stage-app</i> om aan op jullie behoefte? • Hoe zou de begeleiding verbeterd kunnen worden (los van het gebruik van de stage-app)?

Bijlage 5: TOPIC-list Stagebegeleiders

Introductie:

- Welkom heten.
- Doel van de bijeenkomst, werkwijze schetsen uitleggen hoe de data verwerkt worden.
- Dataverzameling en verwerking: Toelichten en toestemming vragen aan deelnemers.

Globale opzet interview (uitgaande van 60 min.)

- 5 min. opening
- 10 min: gebruik en gebruikersgemak
- 20 min: Zicht op het leerproces
- 20 min: begeleidingsproces
- 5 min: afronding

Toelichting dataverzameling, opslag en verwerking

- Dataverzameling: Van deze focusgroep worden audio-opnames gemaakt, zodat de onderzoekers de data kunnen verwerken en analyseren.
- Dataopslag: audio-opnamen worden niet gedeeld met derden en op een beveiligde digitale omgeving opgeslagen.
- Dataverwerking: Data worden anoniem verwerkt. Dit houdt in dat resultaten en eventuele quotes niet naar individuen terug te herleiden zijn.
- Vrijwillige deelname: jullie deelname is uiteraard vrijwillig. Op elk moment kun je weigeren mee te werken, zonder hiervoor een reden op te geven.
- Toestemming: gaan jullie akkoord met deze werkwijze? (= mondeling informed consent voor focusgroepen)

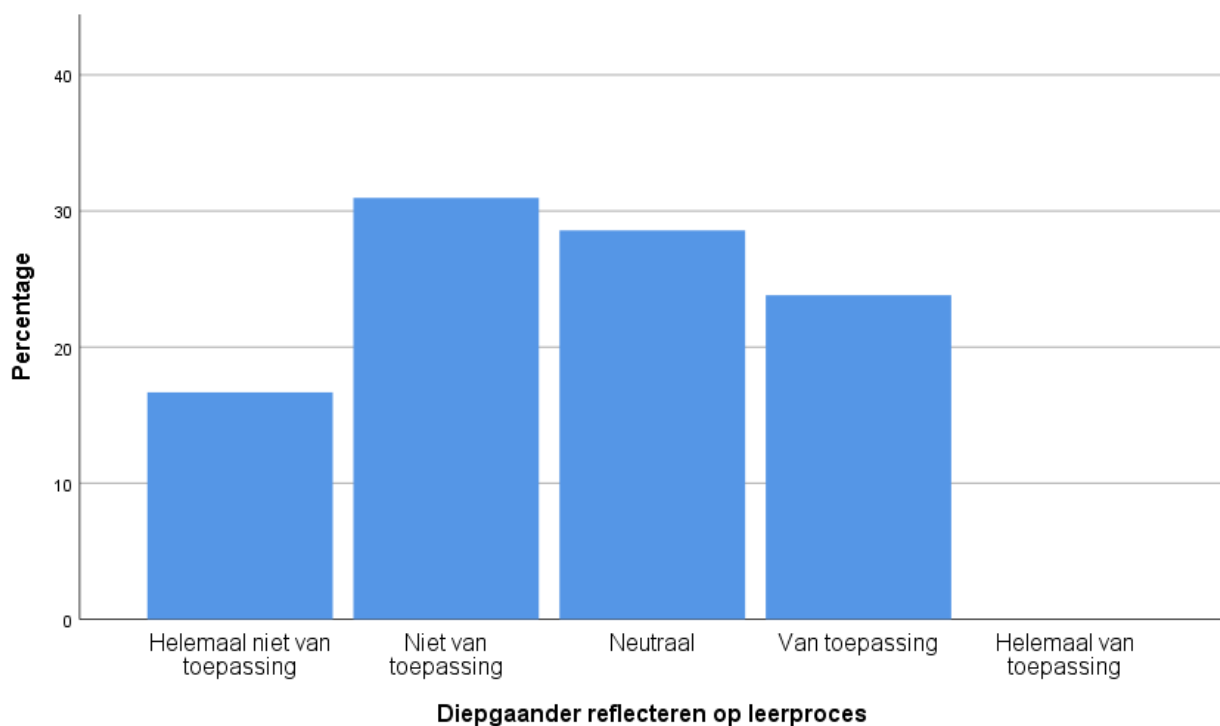
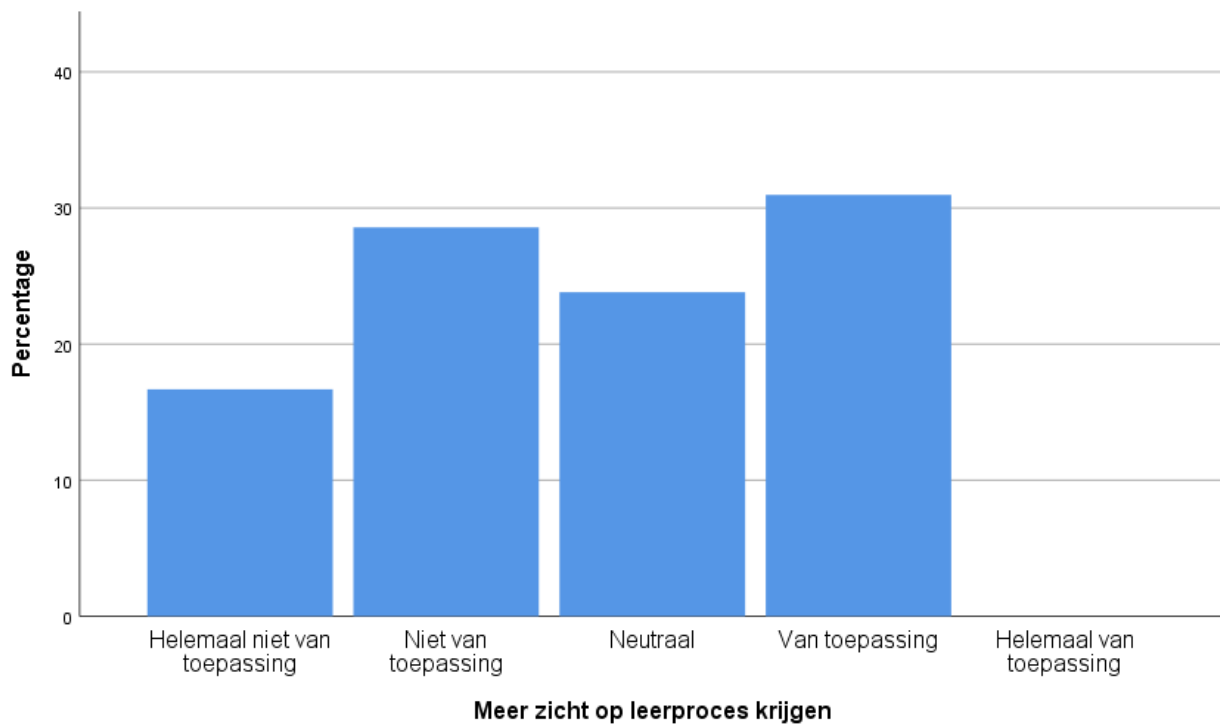
Gebruik van de topic-list: Alle rubrieken 1 t/m 5 (vetgedrukt onderwerp) worden uitgevraagd. Volgorde van vragen kan lopende het gesprek worden aangepast. Zorg dragen dat we elke vragenrubriek aan de orde laten komen.

Vraag + duiding	
Gebruik en gebruikersgemak	
1	We zien verschillen in hoe vaak jullie de stage-app hebben gebruikt. Wat was voor jou de trigger om de app te gebruiken?
2	We zien grote verschillen in het gebruikersgemak van de stage-app. • Wat werkt goed? En waarom? • En welke verbeterpunten zien jullie? En waarom?
Zicht op leerproces studenten	
3	• In hoeverre hebben jullie <i>over het algemeen</i> zicht op het leerproces van jullie studenten op stage? (uitvragen waar ze precies zicht op krijgen) • Hoe krijgen jullie hier zicht op?
4	• Uit de enquête blijkt dat studenten de stage-app nauwelijks gebruiken om hun leerproces met begeleiders te delen. Hoe komt dat volgens jullie? • Heeft de stage-app voor jullie bijgedragen aan het inzicht krijgen in het leerproces? Zo ja, hoe? (uitvragen waar ze precies zicht op krijgen)
Begeleidingsproces	
5	• In hoeverre vinden jullie dat jullie <i>over het algemeen</i> relevante/effectieve begeleiding kunnen bieden bij het leerproces tijdens de stages van jullie studenten?

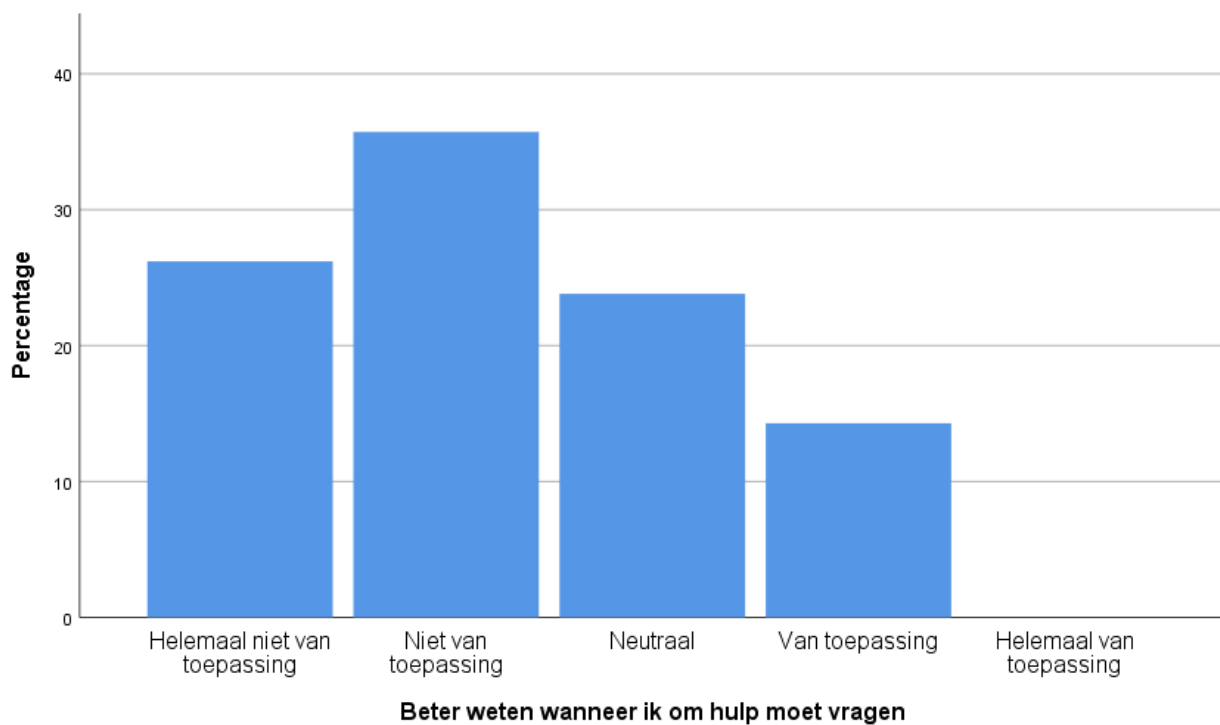
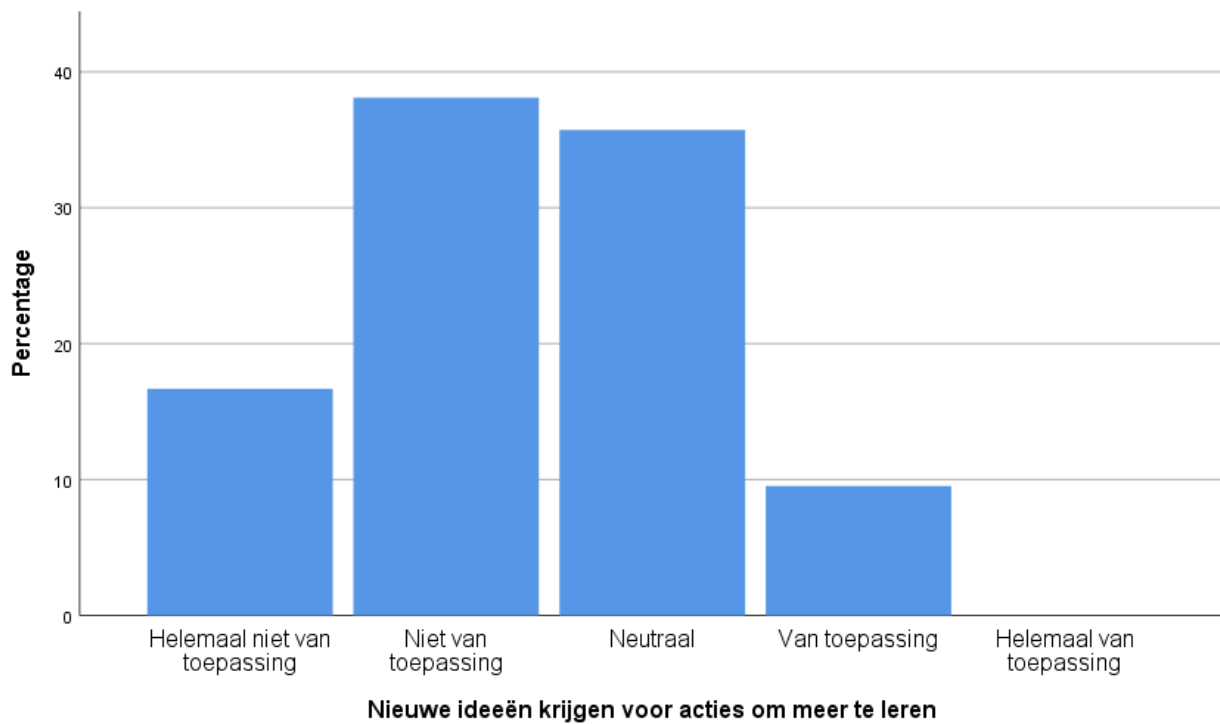
Bijlage 5: TOPIC-list Stagebegeleiders

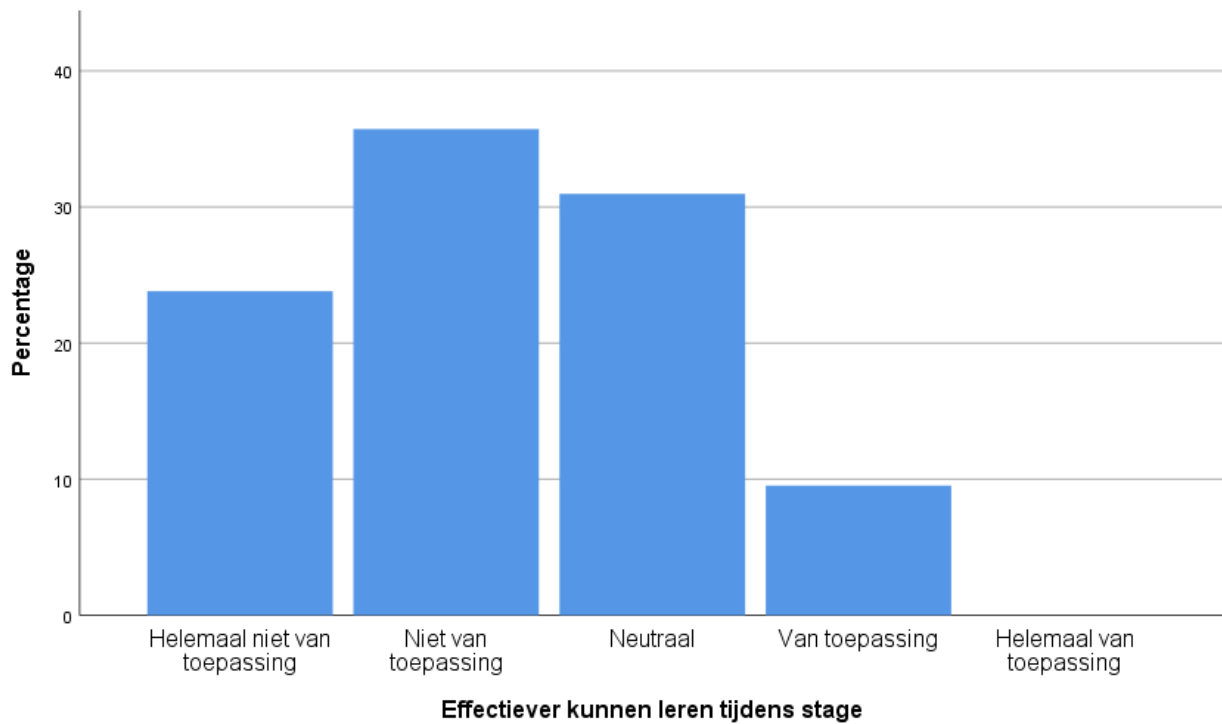
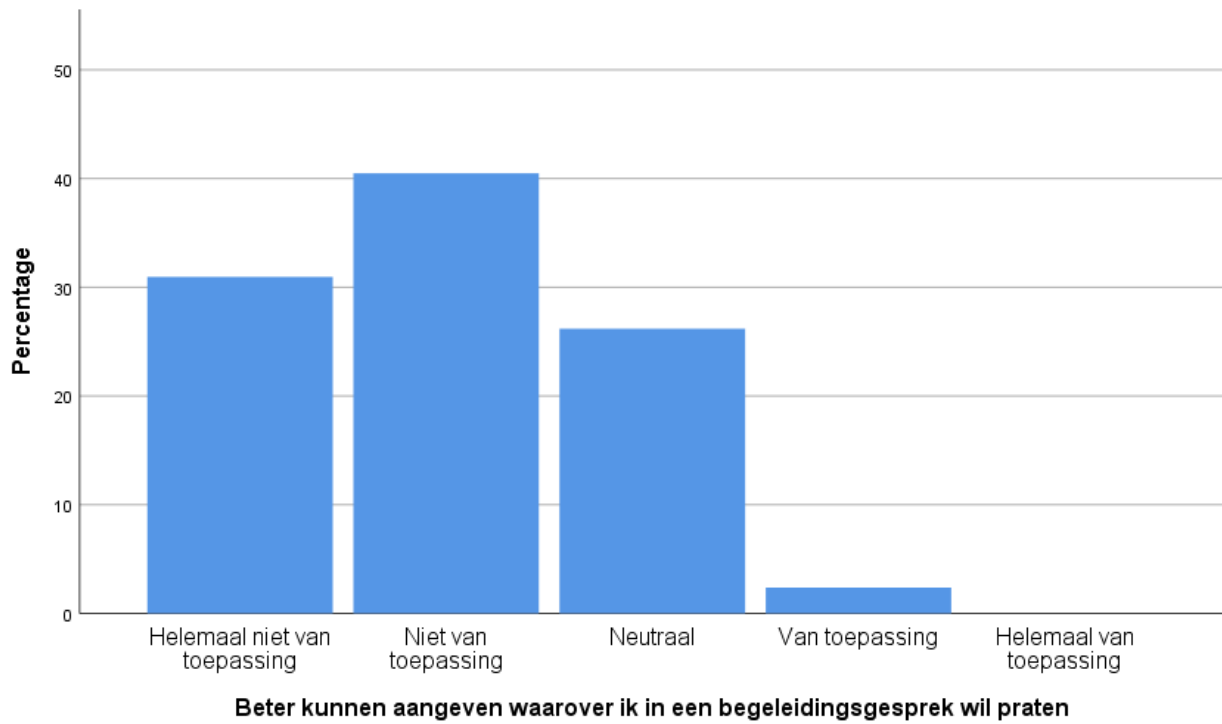
	(uitvragen: voorbeelden, toelichting) • Hoe komt dat?
	• Hoe zou die begeleiding <i>over het algemeen</i> verbeterd kunnen worden qua effectiviteit en relevantie? • Wat hebben jullie hiervoor nodig? Waaraan hebben jullie behoefte?

Bijlage 6: Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens stagiairs

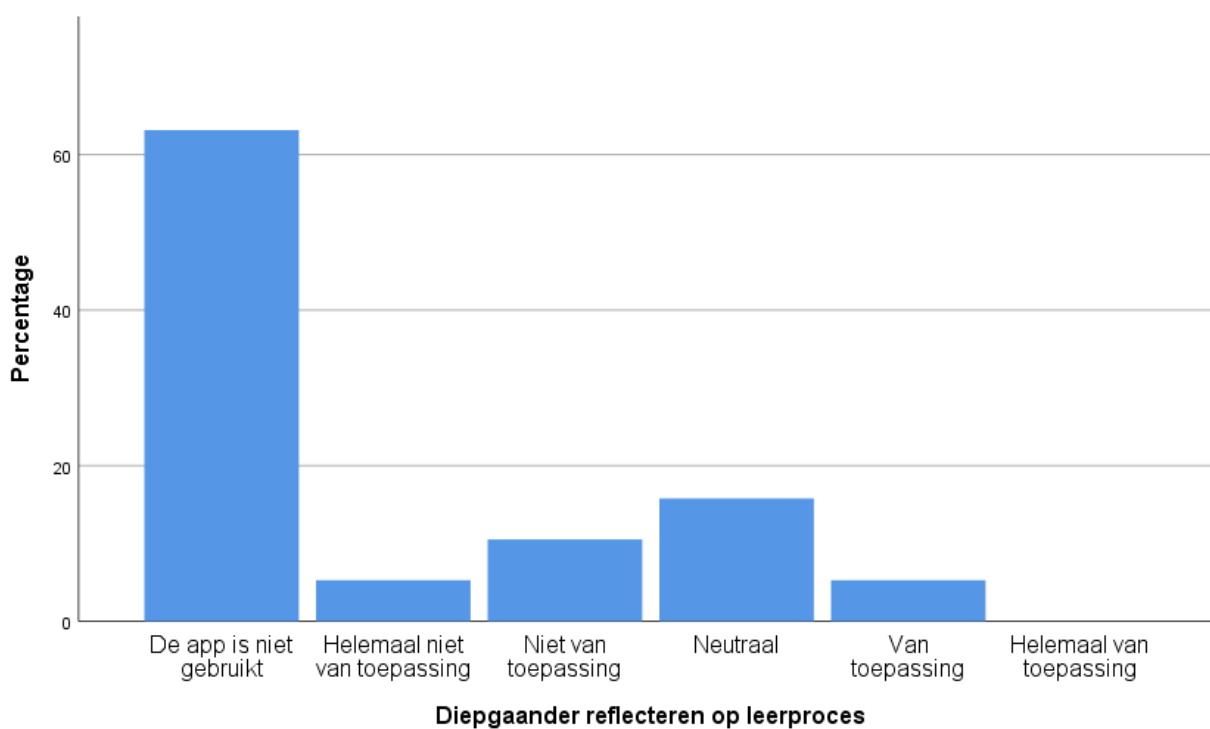
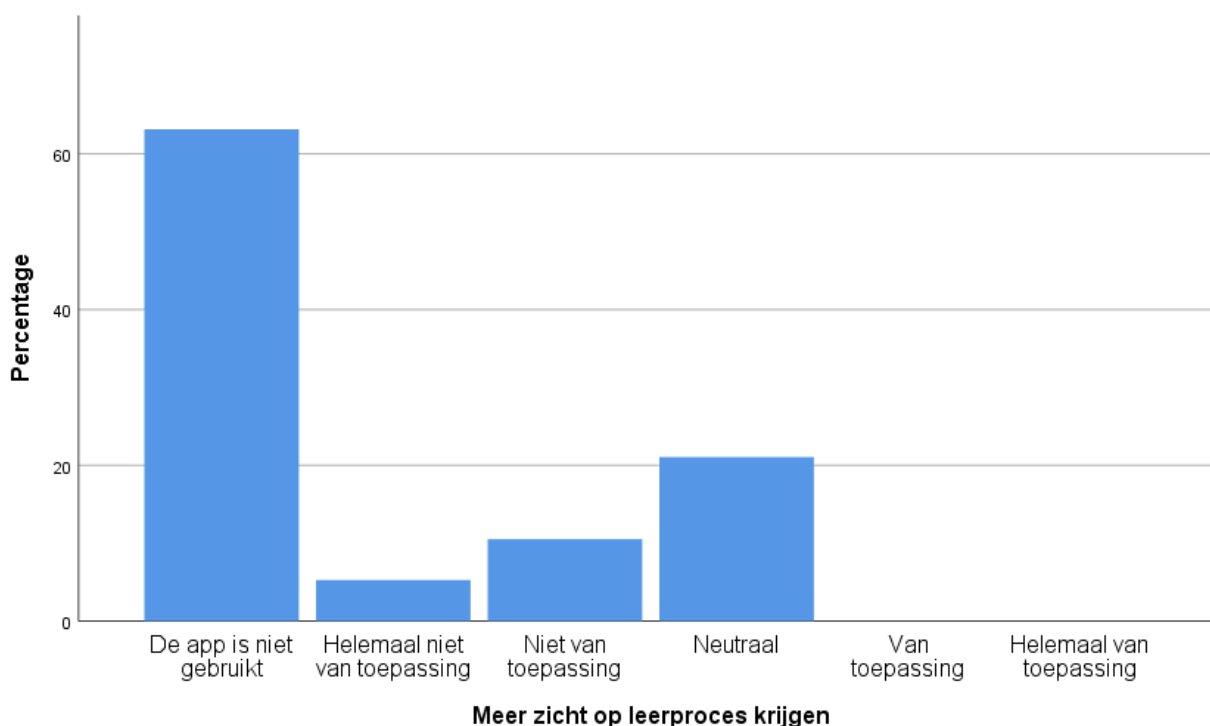

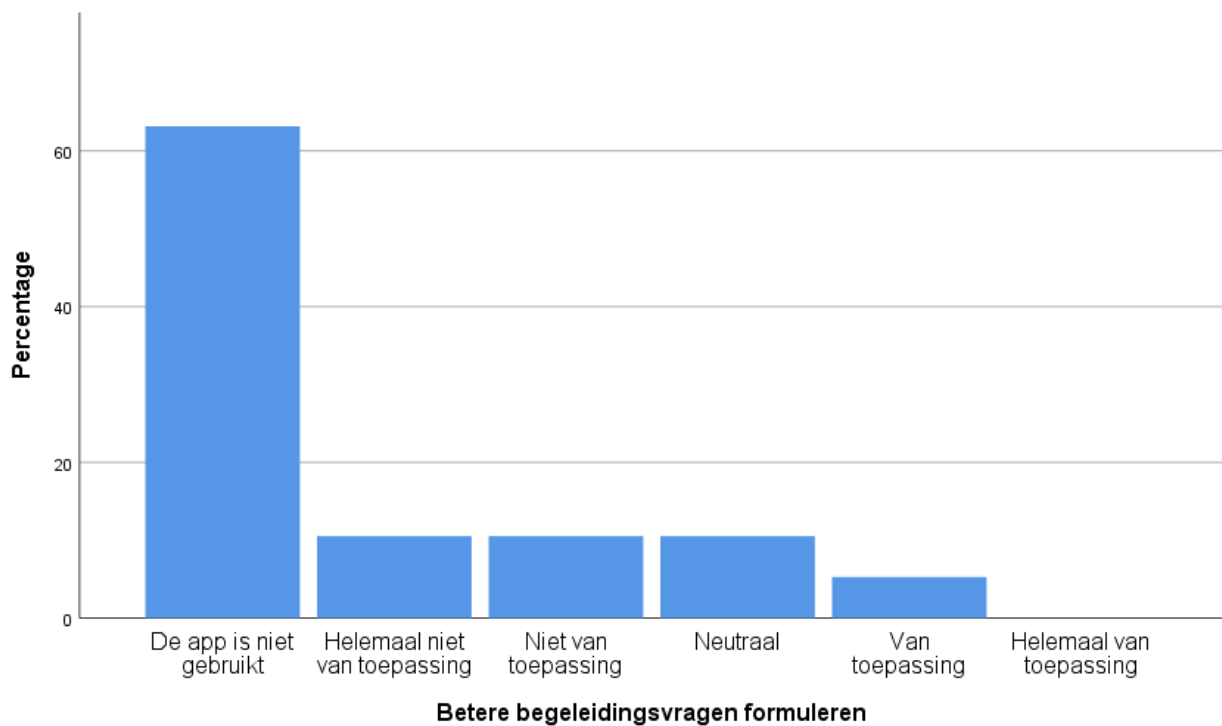
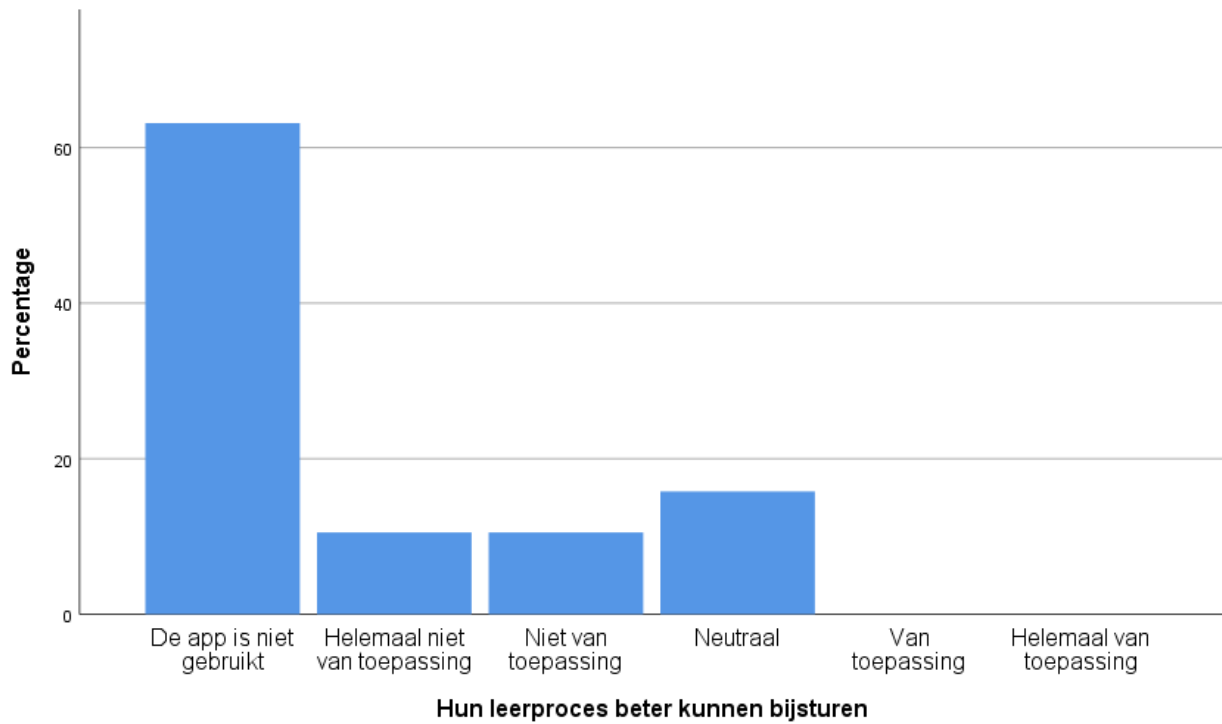
Bijlage 6: Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens stagiairs

Bijlage 7: Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens docenten

Bijlage 7: Reflecteren op leerproces via de Stage-App volgens docenten

